

درس اول

۱- شعر زیر را به نثر روان بنویسید.

همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی

همه ی کم و زیاد شدن ها به دست توست. (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۲- عبارت زیر را به نثر امروزی بنویسید.

همه درگاه تو جویم، همه از فضل تو بوم

تنها به سوی تو رو می کنم (۲۵/۰) و به سبب لطف و کرم تو، در پویه و تلاشم (۲۵/۰)

سال ۹۰ ، (۵/۰ نمره)

۳- شعر زیر را به نثر روان امروزی بنویسید.

همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی

همه ی کم و زیاد شدن ها به دست توست. (۵/۰)

سال ۹۰ ، (۵/۰ نمره)

۴- در مصراع «تو نماینده ی فضلی، تو سزاوار سنایی»، «نماینده ی فضل» به چه معناست؟

بخشنده و بنده نواز.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۵- بیت زیر را به نثر روان برگردانید.

نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی

نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی

نمی توان تو را وصف کرد زیرا تو در فهم نمی گنجی؛ نمی توان شبیه تو را گفت زیرا تو در وهم و خیال نمی آیی.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۶- مفهوم آیه ی «تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تُدِلُّ مَنْ تَشَاءُ» در کدام بیت آمده است؟

همه توحید تو گویم که به توحید سزایی

(۱) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو بوم

تو نماینده ی فضلی تو سزاوار ثنایی

(۲) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی

همه نوری و سروری همه جودی و جزایی

(۳) همه عزّی و جلالی همه علمی و یقینی

همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی

(۴) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است.

سال ۹۲

۷- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.

همه درگاه تو جویم همه از فضل تو بوم

همه توحید تو گویم که به توحید سزایی

در پی درگاه تو هستم هم چنین در پی فضل و بخشش تو؛ توحید تو را می گویم زیرا سزاوار توحید هستی.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۸- با توجه به بیت زیر، چرا سنایی توحید خدا را می گوید؟

لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید

مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی

به امید رهایی از آتش دوزخ

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

- ۹- بیت یا عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.
 پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه‌ی روزی به خطای منکر نبرد.
 آبروی بندگان را با وجود گنهکاری آنان نمی‌ریزد و روزی و رزق مقرر آنها را با وجود خطاکار بودنشان قطع نمی‌کند.
 سال ۸۴ ، (۱ نمره)
- ۱۰- در بیت زیر مراد از «مرغ سحر» و «پروانه» چیست؟
 ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز
 مرغ سحر: کسی که ادعای عشق دارد یا نظایر آن. پروانه: عاشق واقعی و سالک راه معشوق
 سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)
- ۱۱- بیت یا عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.
 پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه‌ی روزی به خطای منکر نبرد.
 آبروی بندگان را با وجود گنهکاری آنان نمی‌ریزد و روزی و رزق مقرر آنها را با وجود خطاکار بودنشان قطع نمی‌کند.
 سال ۸۴ ، (۱ نمره)
- ۱۲- در بیت زیر، دو آرایه‌ی ادبی مشخص کنید.
 چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان
 تلمیح- جناس- تشبیه- مراعات نظیر
 سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)
- ۱۳- معنی و مفهوم بیت یا عبارت زیر را بنویسید.
 هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون بر می‌آید مفرح ذات
 هنگامی که نفس می‌کشیم آن نفس یاری رساننده‌ی حیات ماست و هنگامی که آن نفس خارج می‌شود موجب آرامش و راحتی جسم و شادی روح ما می‌شود.
 سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)
- ۱۴- بیت یا عبارت زیر را به نثر ساده و روان معنی کنید.
 منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت
 سپاس و احسان مخصوص خداوندی عزیز و بزرگوار است و عبادت و فرمان‌برداری از خداوند مهربان موجب نزدیک‌تر شدن بنده به او خواهد شد و شکرگزاری به خاطر نعمت‌ها موجب افزون‌تر شدن آنها می‌گردد.
 سال ۸۲ ، (۷۵/۰ نمره)
- ۱۵- یک آرایه‌ی سجع در عبارت مقابل بیابید. «هر نفسی که فرو می‌رود، ممد حیات است و چون بر می‌آید، مفرح ذات.»
 فرو می‌رود و بر می‌آید یا حیات و ذات
 سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)
- ۱۶- معنی جمله‌ی زیر را بنویسید.
 واصفان حلیه‌ی جمالش به تحیر منسوب که: ما عرفناک حق معرفتک.
 عاشقان و توصیف‌کنندگان او در وصف زیبایی‌های او در مانده‌اند و به سرگشتگی نسبت داده شده‌اند که: آن‌گونه که باید تو را بشناسیم، نتوانسته‌ایم تو را بشناسیم.
 سال ۸۲ ، (۷۵/۰ نمره)
- ۱۷- در عبارت زیر منظور از کلمه‌ی مشخص شده چیست؟
 «یکی از دوستان گفت: از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟»
 تقرب به حق یا مراقبت و مکاشفت.
 سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

۱۸- بیت یا عبارت زیر را به فارسی روان برگردانید.

و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.

و با پرورش خداوند، تخم خرما تبدیل به درخت نخل تنومند و بلند می‌گردد.

سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

۱۹- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید:

.... و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.

درآمدن، رسیدن

سال ۸۳

۲۰- منظور از «درخت گل» در عبارت زیر چیست؟

گفت: «به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را»

یار، جمال حق

سال ۸۳

۲۱- معنی لغت مشخص شده را بنویسید.

تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.

بلند

سال ۸۳

۲۲- عبارت «تتمه‌ی دور زمان، محمد مصطفی - صلی‌الله علیه و آله وسلم -» به کدام ویژگی پیامبر اشاره دارد؟

خاتمیت پیامبری

سال ۸۳

۲۳- معنی جمله‌ی زیر را بنویسید:

در عبارت «درختان را به خلعت نوری قبای سبز ورق در برگرفته ...» منظور از ترکیب مشخص شده چیست؟

برگ درختان

سال ۸۳

۲۴- عبارت زیر را به نثر روان برگردانید:

عصاره‌ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.

آن‌که به قدرت او، آب غوره تبدیل به آب شیرین و گوارای انگور رسیده می‌شود و دانه‌ی کوچک خرما سرانجام نخل

بلند می‌گردد.

سال ۸۳

۲۵- عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.

درختان را به خلعت نوری قبای سبز ورق در برگرفته.

خداوند به مناسبت فرارسیدن عید به درختان، جامه‌های بلند سبز برگ‌ها را به رسم هدیه بخشیده.

سال ۸۳

۲۶- معنی جمله‌ی زیر را بنویسید:

دعوتش اجابت کردم و امیدش برآوردم.

(توبه‌اش) استغفار او را پذیرفتم و حاجتش را اجابت نمودم.

سال ۸۳

۲۷- در عبارت زیر، کدام یک از اجزای جمله حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه‌ای حذف شده است؟

«من گفتم: چه بهتر که تو هم با ما همراه می‌شوی.»

قرینه‌ی معنوی

فعل اسنادی (شد، است)

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۲۸- در جمله‌ی «رفته بودم که او را ببینم اما نتوانستم» کدام بخش حذف شده است؟ این حذف به چه قرینه‌ای است؟
او را ببینم- حذف به قرینه لفظی و هم‌چنین «من» از جمله‌ی اول حذف شده که به دلیل وجود شناسه‌ی / مَ / در فعل رفته بودم حذف به قرینه‌ی لفظی است.

سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

۲۹- در عبارت زیر قسمت حذف شده را مشخص کنید. این حذف به چه قرینه‌ای است؟
«چه بهتر که شما این کار مهم را به عهده می‌گیرید»
چه بهتر (است) که ... حذف به قرینه‌ی معنوی
است ← قسمت حذف شده

سال ۸۱ ، (۵/۰ نمره)

۳۰- در عبارت زیر، چه بخشی حذف شده است و به چه قرینه‌ای؟
«بعد از ظهری بود و هوا آفتابی و بچه‌ها سرشان گرم بود»
بود در جمله‌ی «هوا آفتابی [بود]» قرینه‌ی لفظی

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۳۱- در بیت «سرکش مشو که چون شمع از غیرت بسوزد دلبر که در کف او موم است سنگ خارا»
ضمیر «ت» چه نقشی دارد؟
مفعول

سال ۸۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۳۲- در جمله‌ی مرکب «هرچه ارزان‌تر، بهتر» چه بخش‌هایی حذف شده‌اند؟
فعل اسنادی (باشد و است)

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۳۳- در عبارت زیر چه نوع حذفی دیده می‌شود؟
مور، چه می‌داند که بر دیواره‌ی اهرم می‌گذرد / یا بر خشتی خام.
حذف به قرینه‌ی لفظی («او» در جمله‌ی دوم یا فعل «می‌گذرد» در پایان عبارت)

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۳۴- در جمله‌ی «می‌خواستم مطالب تو را بخوانم، اما نتوانستم»:
الف) کدام قسمت حذف شده است؟
ب) حذف به چه قرینه‌ای صورت گرفته است؟
الف) مطالب تو را بخوانم
ب) لفظی

سال ۸۶ ، (۵/۰ نمره)

۳۵- معنی لغت مشخص شده را بنویسید.
در خبر است از صفوت آدمیان.
برگزیده و خالص از هر چیز (۲۵/۰)

سال ۸۷ ، (۲۵/۰ نمره)

۳۶- در عبارت «پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه‌ی روزی به خطای منکر نبرد» بر کدام صفات خداوند تأکید شده است؟
ستار العیوب (۲۵/۰) ، رزاق (۲۵/۰)

سال ۸۷ ، (۵/۰ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۳۷- در عبارت زیر، سعدی به کدام صفات خداوند اشاره می‌کند؟

خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.
رزاق بودن، ستارالعیوب بودن

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۳۸- در عبارت «فَراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده» مقصود از «فرش زمردین» چیست؟

سبزه

سال ۸۵ ، (۲۵/۰ نمره)

۳۹- با توجه به عبارت «وظیفه‌ی روزی به خطای مُنکر نَبُرد».

الف) عبارت به کدام صفت خداوند اشاره دارد؟

ب) منظور از «وظیفه‌ی روزی» چیست؟

الف) رازق بودن خدا ب) رزق مقرر و معین

سال ۸۶ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۰- اگر کلمه‌ی داخل کمانک از جمله‌ی زیر حذف شود، چه نوع حذفی صورت گرفته است؟
چه بهتر (شد) که شما را آن‌جا ندیدم.

معنوی

سال ۸۲

۴۱- در جمله‌ی «در کتابخانه او را دیدم» چه جزئی حذف شده است؟ به چه قرینه‌ای؟

در عبارت، «من» که نهاد باشد حذف شده است. (۲۵/۰) - به قرینه‌ی لفظی (۲۵/۰)

سال ۸۳ ، (۵/۰ نمره)

۴۲- عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.

اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده است.

به مناسبت آمدن (قدم نهادن) فصل بهار، کلاهی از شکوفه بر سر شاخه‌های کوچک قرار داده است.

سال ۸۷

۴۳- در بیت زیر مقصود از «تقصیر» چیست؟

بنده همان به که ز تقصیر خویش

عذر به درگاه خدای آورد

کوتاهی در عبادت - گناه

سال ۸۷

۴۴- عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.

به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه‌ی اصحاب را، چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.

تصمیم داشتم وقتی که به قرب الهی و معنویات می‌رسم (۲۵/۰) به عنوان هدیه دامنی برای یاران پر کنم (۲۵/۰) وقتی رسیدم لذات قرب الهی و معنویات چنان مرا از خود بیخود کرد (۲۵/۰) که بی‌اختیار شدم. (۲۵/۰)

سال ۸۸ ، (۱ نمره)

۴۵- در عبارت «تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته»

الف) منظور از تربیت چیست؟

ب) مرجع ضمیر «ش» به چه کسی برمی‌گردد؟

الف) توجه و لطف - پرورش یا هر مضمون مشابه (۲۵/۰)

ب) خداوند (۲۵/۰)

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۴۶- عبارت زیر را به نثر روان بازگردانید.

اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.

با آمدن (۰/۲۵) فصل بهار (۰/۲۵) شاخه‌های درختان (۰/۲۵) پر از شکوفه می‌شوند (۰/۲۵)

سال ۸۸ ، (۱ نمره)

۴۷- کدام گزینه با بیت «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» ارتباط معنایی دارد؟

الف) آن گه شد هم بی‌خبر هم بی‌اثر از میان جمله او دارد خبر

ب) سحر با باد می‌گفتم حدیث آرزومندی خطاب آمد که واثق شو به الطاف خداوندی

گزینه‌ی الف پاسخ صحیح است. (۰/۵)

سال ۸۸ ، (۰/۵ نمره)

۴۸- بیت یا عبارت زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.

اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع، کلاه شکوفه بر سر نهاده.

بر سر شاخه‌های کوچک، (۰/۵) با فرا رسیدن فصل بهار (۰/۲۵) کلاهی از شکوفه گذاشته است. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۱ نمره)

۴۹- معنی لغت یا ترکیب مشخص شده را بنویسید.

عصاره‌ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده.

برگزیده، برتر (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۰- عبارت زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.

تخم خرمایی به تربتش نخل باسق گشته.

دانه‌ی خرمایی (۰/۲۵) با پرورش خداوند (۰/۲۵) درخت نخل بزرگی شده‌است. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۷۵ نمره)

۵۱- دربیت «بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد» منظور از «تقصیر» چیست؟

کوتاهی در عبادت (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۲- عبارت زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.

منت خدای را، عز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

ستایش مخصوص خداوند (۰/۲۵) بزرگ و گرمی است. (۰/۲۵) که فرمان بردن از او باعث نزدیکی به او است. (۰/۲۵)

و شکر او موجب افزایش نعمت است. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۱ نمره)

۵۳- معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

خوان نعمت بی‌دریغش همه‌جا کشیده.

سُفره (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۴- عبارت «پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد» بیانگر کدام صفت خداوند است؟

ستارالعیوب بودن (عیب‌پوشی خداوند) (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۵- عبارت زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.

منت خدای را، عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

ستایش مخصوص خداوند (۰/۲۵) توانا و عزیز و بزرگ است (۰/۲۵) که فرمان بردن از او باعث نزدیکی به او است

(۰/۲۵) و شکر او موجب افزایش نعمت است. (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۱ نمره)

۵۶- عبارت زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.

مَنْتَ خدای را، عزوجلّ که طاعتش موجب قربت است.

ستایش مخصوص خداوند (۰/۲۵) عزیز و بزرگ است (۰/۲۵) که اطاعت (فرمان بردن) از او باعث نزدیکی به اوست. (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۷۵) نمره

۵۷- بیت یا عبارت زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.

هر نفسی که فرو می‌رود، ممدّ حیات است و چون بر می‌آید، مفرّج ذات.

هر نفسی که می‌کشیم (دم) (۰/۲۵) یاری رساننده‌ی زندگی است (۰/۲۵) و زمانی که بیرون می‌آید (بازدم) (۰/۲۵) شادی بخش وجود است. (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۱) نمره

۵۸- در عبارت «من آمده‌بودم شما را ببینم، اما نتوانستم» حذف به چه قرینه‌ای صورت گرفته است؟

قرینه‌ی لفظی (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۵۹- در عبارت زیر، مرجع ضمیر مشخص شده را بنویسید.

«اکنون سالیان عمرم از شصت فزون است اما آنرا که فرمان نبرند، سرشته‌ی کار از دستش برون است.»

آن را که فرمان نبرند. (حضرت علی «ع») (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۶۰- در بیت «سرکش مشو که چون شمع از غیرت بسوزد دلبر که در کف او موم است سنگ خارا»

ضمیر «ت» چه نقشی دارد؟

مفعول (۰/۲۵)

سال ۸۲ ، (۰/۲۵) نمره

۶۱- عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.

واصفان حیل‌های جمالش در بحر مکاشفت مستغرق شده بودند.

ستایندگان زیور جمال او در کشف کردن و آشکار ساختن احساس‌های عارفانه و پی بردن به حقایق عرفان غرق بودند.

سال ۸۸

۶۲- در جمله‌ی زیر، فعل حذف شده را بیابید. سپس بنویسید حذف به چه قرینه‌ای صورت گرفته است؟

از دوستم پرسیدم: از کتاب‌های تازه چه خبر؟

داری، قرینه‌ی معنوی.

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۶۳- مرجع ضمیر «ش» در مصراع «آسمانش را گرفته تنگ در آغوش» چیست؟

باغ بی‌برگی

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۶۴- معنی و مفهوم نثر زیر را بنویسید.

مَنْتَ خدای را، عزوجلّ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

ستایش مخصوص خداوند بزرگ و گرامی است. که فرمان بردن از او باعث نزدیکی به او است. و شکر او موجب افزایش نعمت است.

سال ۸۹ ، (۱) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۶۵- در عبارت «فصلی خواهم نبشت در ابتدای حال بردار کردن این مرد و پس به سر قصّه شد» ، چه نوع حذفی و در کدام قسمت جمله حذف صورت گرفته است؟
حذف به قرینه لفظی (۰/۲۵) حذف فعل معین (کمکی) «خواهم» (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۶۶- عبارت زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.
هر نفسی که فرو می‌رود، مُمدّ حیات است و چون برمی‌آید، مفرّج ذات.
هر نفسی که می‌کشیم (دم)، یاری‌دهنده‌ی زندگی است (۰/۵) و آن‌گاه که بالا می‌آید (بازدم) شادی‌بخش وجود است. (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۱) نمره

۶۷- مراد از «فرش زمردین» در عبارت «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد» چیست؟
سبزه‌زار (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۶۸- جمله‌ی «پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش نلرد» بر کدام یک از صفات خداوند متعال، تأکید دارد؟
ستّارالعیوب بودن (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۶۹- در عبارت «چه بهتر که شما هم این کتاب را بخوانید.» مورد حذف و نوع آن را مشخص کنید.
حذف فعل اسنادی (است) (۰/۲۵) حذف به قرینه‌ی معنوی (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۷۰- مفهوم آیه‌ی «تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تُدِلُّ مَنْ تَشَاءُ» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بیوشی
همه بیشی تو بکاهی، همه کمّی تو فزایی
- (۲) همه عزّی و جلالی همه علمی و یقینی
همه نوری و سروری همه جودی و جزایی
- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۷۱- عبارت زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.
عصاره‌ی تاکی به قدرت او شهید فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.
شیره‌ی درخت انگور با قدرت او (خداوند) عسلی برگزیده شده است (۰/۵) و هسته‌ی خرمایی با پرورش او به نخلی بلند تبدیل شده است. (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۱) نمره

۷۲- در عبارت زیر، نوع حذف را از داخل کمانک انتخاب کنید. (لفظی - معنوی)
هرچه ارزان‌تر، بهتر.
معنوی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۷۳- در عبارت زیر، نوع حذف را از داخل کمانک انتخاب کنید. (لفظی - معنوی)
حسن دیروز آمد. کی؟
لفظی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۷۴- جابه‌جایی ضمیر متصل شخصی را در مصرع زیر تشخیص دهید و بنویسید.
«سرکش مشو که چون شمع از غیرت بسوزد»
غیرت (۰/۲۵) بسوزد (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۵) نمره

۷۵- معنی عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

وظیفه‌ی روزی خطای منکر نبرد.

روزی و رزق مقرر آنها را (۰/۲۵) با وجود خطاکار بودنشان (۰/۲۵) قطع نمی‌کند. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۷۵) نمره

۷۶- در عبارت زیر، نوع حذف را از داخل کمانک انتخاب کنید. (لفظی - معنوی)

«شکسپیر در غزلواره‌ی «ترانه‌ی من» هم جوانی می‌ستاید و هم شعر خویش را.»

لفظی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۷۷- جابه‌جایی ضمیر متصل شخصی را در بیت زیر نشان دهید

دل من همی بر تو مهر آورد
همی آب شرمم به چهر آورد

آب شرمم به چهر ← آب شرمم به چهرم (۰/۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۷۸- با توجه به عبارت «به جان شما، حسن دیروز آمد.» به پرسش‌ها پاسخ دهید.

الف) کدام قسمت حذف شده‌است؟

ب) نوع قرینه‌ی حذف چیست؟

الف) فعل جمله‌ی پرکاربرد (قسم می‌خورم) (۰/۲۵) ب) معنوی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۷۹- در عبارت زیر، واژه‌ی «مکاشفت» در اصطلاح «عرفانی» به چه معناست؟

«یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.»

پی‌بردن به حقایق (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۸۰- نوع قرینه‌ی حذف را در عبارت زیر مشخص کنید.

هر که را رنج بیش، گنج بیش.

معنوی (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۸۱- نوع قرینه‌ی حذف را در عبارت زیر مشخص کنید.

سحر می‌خواست دوستش را ببیند اما نتوانست.

لفظی (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۸۲- نوع قرینه‌ی حذف را در هر یک از جمله‌های زیر بنویسید.

الف) یک سال نوروز و عاشورا در یک روز افتاد. پادشاه صفوی آن روز را عاشورا گرفت و روز بعد را نوروز!

ب) چه بهتر که شما این کار مهم را به عهده بگیرید.

الف) لفظی (۰/۲۵) ب) معنوی (۰/۲۵) (ص ۳۶)

سال ۹۵

۸۳- در عبارت «نه هر که به قامت مهتر به قیمت بهتر»، قسمت حذف شده و نوع حذف را بنویسید.

فعل اسنادی (است) (۰/۲۵) قرینه‌ی معنوی (۰/۲۵) (درس ۲۶ - ص ۱۸۳)

سال ۹۵

۸۴- ضمیر «ش» در مصراع زیر مضافاً الیه کدام کلمه است؟

«گویی از تن حس و هوشش رفته بود و داشت می‌خواست.»

- (۱) تن (۲) حس (۳) هوش (۴) بود
گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یا تن (۰/۲۵) - درس ۲۴ - ص ۱۱۳

سال ۹۴

۸۵- نوع قرینه حذف را در جمله «چه بهتر که شما این کار مهم را بر عهده بگیرید.» مشخص کنید.

معنوی (۰/۲۵) - ص ۳۶

سال ۹۴

۸۶- سعدی در جمله زیر، به کدام صفت خداوند اشاره می‌کند؟

«وظیفه روزی به خطای منگر نبرد.»

روزی‌دهنده بودن خداوند (رزاق بودن) (۰/۲۵) - ص ۱

سال ۹۴

۸۷- در عبارت زیر بخش حذف شده و نوع قرینه آن را بنویسید.

«هرگز از دور زمان ننالیده بودم و روی از گردش آسمان درهم نکشیده.»

حذف فعل اسنادی (بودم) (۰/۲۵) - قرینه لفظی (۰/۲۵) درس ۲۶ - ص ۱۸۲

سال ۹۴

۸۸- هریک از عبارت‌های زیر به کدام صفت خداوند اشاره دارد؟

الف) پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.

ب) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده.

الف) ستارالعیوب بودن خداوند (۰/۲۵)

ب) فراگیری رحمت و لطف الهی (بخشندگی خداوند) (۰/۲۵) ص ۱

سال ۹۵

۸۹- عبارت زیر را به فارسی روان بازگردانی کنید:

عصاره‌ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده.

افشیره‌ی انگور (آب انگور) با قدرت خداوند به شیرینی برگزیده‌ای تبدیل شده. (۰/۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

۹۰- معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

واصفان حلیه‌ی جمالش به تحیر منسوب.

سرگشته شدن / سرگردانی (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

۹۱- در عبارت «یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.» منظور از

«مکاشفت» چیست؟ و در اصطلاح عرفانی به چه معناست؟

کشف کردن و آشکار ساختن و در اصطلاح عرفانی، پی بردن به حقایق (۰/۵)

سال ۹۵ ، (۰/۵) نمره

۹۲- نوع قرینه‌ی حذف را در جمله‌ی زیر مشخص کنید.

مطالعه‌ی آثار برجسته هرچه بیش‌تر، بهتر.

معنوی (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۹۳- نوع قرینه‌ی حذف را در جمله‌ی زیر مشخص کنید.

نوروز جشن جهان است و روز شادمانی زمین و آسمان و آفتاب. سرشار از هیجان هر «آغاز».

لفظی (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

۹۴- با توجه به بیت زیر ضمیر «ت» در «نبیندت» مضاف‌الیه کدام کلمه است؟

«تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل‌بند»

روی (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

۹۵- در عبارت «بس که خونسش رفته بود از تن» ضمیر متصل «ش» چه نقشی دارد؟

مضاف‌الیه (۰/۲۵)

سال ۹۶ ، (۰/۲۵) نمره

۹۶- در عبارت «مادر شماتتم می‌کرد» ضمیر متصل «م» چه نقشی دارد؟

مفعول (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

۹۷- معنی عبارت زیر را به فارسی روان بنویسید:

به شکر اندرش مزید نعمت.

شکرگزاری او موجب افزایش نعمت است. (۰/۵)

سال ۹۵ ، (۰/۵) نمره

درس دوم

۹۸- با فعل «گشت» دو جمله با معنای مختلف بنویسید.

سعید تمام خانه را به دنبال او گشت. خانه از گرد و غبار سیاه گشت.

(باید فعل گشت را یک بار به عنوان فعل تام و یک بار به عنوان فعل ربطی به کار برد.)

سال ۸۵ ، (۰/۵) نمره

۹۹- شعر زیر را به نثر روان بنویسید:

گفت: «باید حد زند هشیار مردم، مست را»

مردم هشیار باید در مورد آدم مست مجازات شرعی را اعمال کنند. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۰۰- به نثر روان بنویسید.

گفت: باید حد زند هشیار مردم مست را

باید مردم دانا و آگاه، انسان مست را مجازات شرعی کنند.

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۱۰۱- عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم»

گفت: خانه‌ی حاکم نزدیک است، آن‌جا می‌رویم. (۰/۵)

سال ۹۱ ، (۰/۵) نمره

۱۰۲- عبارت یا شعر زیر را به نثر روان امروزی بنویسید.

گفت: «باید حد زند هشیار مردم، مست را»

گفت باید انسان هوشیار، افراد مست را مجازات کند. (۰/۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۱۰۳- بیت زیر را به فارسی روان برگردانید.

گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان

[محتسب] گفت: پنهانی پول و رشوه‌ای بده و خود را آزاد کن. [مست] گفت: شرع و دین با پول و رشوه ناسازگار است.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۱۰۴- معنی بیت زیر را فارسی روان بنویسید.

گفت: باید حد زند هشیار مردم مست را

[محتسب] گفت: هشیاران باید مست را مجازات شرعی کنند؛ [مست] گفت: برای این کار انسان هشیاری بیار، این جا وجود ندارد. (همه مست هستند.)

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۱۰۵- فنّ مناظره در شعر کدام یک از شاعران معاصر به فراوانی یافت می‌شود؟

پروین اعتصامی (۱۳۲۰ - ۱۲۸۵ ش)

سال ۸۸ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۰۶- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

گفت: «باید حدّ زند هشیار مردم، مست را»

مجازات شرعی (۲۵/۰)

سال ۹۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۰۷- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

گفت: «تا داروغه را گوئیم، در مسجد بخواب»

نگهبان (۲۵/۰)

سال ۹۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۰۸- در مصراع «گفت: «باید حد زند هشیار مردم ، مست را»»، مقصود از «حد زدن» چیست؟

انجام مجازات شرعی (۲۵/۰)

سال ۹۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۰۹- درست یا نادرست بودن عبارت زیر را تعیین کنید.

در مصراع «گفت: "از بهر عَرامت، جامه‌ات بیرون گُتم"، منظور شاعر از «عَرامت»، «مجازات شرعی» است.

نادرست است. (۲۵/۰)

سال ۹۴ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۱۰- در بیت زیر عبارت «کلاه از سر افتادن» به جز معنای ظاهری در چه معنایی به کار رفته است؟

گفت: «آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه»

گفت: «در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست»

تعادل نداشتن فرد مست را می‌رساند. (۵/۰)

سال ۹۶ ، (۵/۰ نمره)

۱۱۱- در عبارت زیر معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب

نگهبان (۲۵/۰)

سال ۹۶ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۱۲- نوع «را» در مصراع «گفت: نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم» چیست؟

فک اضافه (۲۵/۰)

سال ۹۵ ، (۲۵/۰ نمره)

درس سوم

۱۱۳- معنی بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم
آن کسی را (محمّدعلی شاه) که در این سرزمین به عنوان سلیمان (حاکم) برگزیدیم اکنون مَلّت اطمینان پیدا کرده است
که او نه تنها سلیمان نیست بلکه اهریمن (شیطان) است.

ادبیات فارسی ۱ ، (۱ نمره)

۱۱۴- مفهوم بیت «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران گُنجش آن خانه که بیت الحزن است» چیست؟

به «بیگانه ستیزی» شاعر اشاره دارد. (برای معنی بیت نیز، نمره‌ی کامل در نظر گرفته شود.)

ادبیات فارسی ۱ ، (۰/۵ نمره)

۱۱۵- شعر زیر را به نثر روان برگردانید.

جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن
لباسی را که در راه مبارزه برای وطن خونین نشود (۰/۲۵) پاره کن (۰/۲۵) زیرا آن جامه، بی‌ارزش و کم‌تر از کفن است. (۰/۲۵)

ادبیات فارسی ۱ ، (۰/۷۵ نمره)

درس پنجم

۱۱۶- در بیت «تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند»، «ورم» و «کافور» به ترتیب استعاره از چیست؟

قله‌ی کوه (۰/۲۵)، برف روی کوه (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵ نمره)

۱۱۷- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید:

چونین خفه و خموش و آوند

معلق (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵ نمره)

باتوجه به شعر زیر به سوالات زیر پاسخ دهید:

«ای مادر سر سپید، بشنو این پند سیاه بخت فرزند

از سربکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبوداورند»

۱۱۸- منظور از «مادر سر سپید» چیست؟

دماوند پوشیده از برف (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵ نمره)

۱۱۹- کدام مصرع به خود شاعر اشاره دارد؟

مصرع دوم بیت اول (این پند سیاه بخت فرزند) (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵ نمره)

۱۲۰- در مصرع آخر یک عبارت کنایی بیابید و معنی آن را بنویسید.

برتخت نشستن (۰/۲۵) کنایه از قدرت را به دست گرفتن (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵ نمره)

۱۲۱- در بیت زیر شاعر، کوه دماوند را به چه مانند کرده است؟ چرا؟

«از سیم به سر یکی گُله خود ز آهن به میان یکی کمر بند»

مرد جنگی (سرباز) (۰/۲۵) شاعر برف‌های سفید قله‌ی کوه را به کلاه جنگی (۰/۲۵) و صخره‌های میان آن را به دلیل

تیرگی به کمر بند سرباز مانند کرده است. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۷۵ نمره)

۱۲۲- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

زین بی‌خردان سفلہ پستان

پست و فرومایه (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

با توجه به ابیات زیر به ۳ سؤال داده شده پاسخ دهید.

«از سر بکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند

تو مشّت درشت روزگاری از گردش قرن‌ها پس افکند

زین بی‌خردان سفلہ پستان داد دل مردم خردمند»

۱۲۳- در بیت اوّل مقصود شاعر از «سپید معجر» چیست؟

برف نوک قلّه (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۲۴- در کدام بیت تشبیه دیده می‌شود؟

بیت دوم (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۲۵- در بیت سوم منظور از «بی‌خردان سفلہ» چه کسانی است؟

حاکمان نادان (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۲۶- با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل‌بند

تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند،

با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند»

۱) شاعر چه دلیلی برای پنهان کردن چهره‌ی دماوند آورده است؟

۲) «شیر سپهر» در بیت آخر اشاره به چیست؟

۱) رهایی از دست مردمان بد آن روزگار (۰/۲۵) ۲) آفتاب (۰/۵)

سال ۹۱ ، (۰/۷۵) نمره

۱۲۷- عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

تا درد و روم فرو نشیند کافور بر آن ضماّد کردند

برای آن‌که درد و ورم دماوند تسکین یابد، (۰/۲۵) مرهمی از برف روی آن گذاشته‌اند. (۰/۵)

سال ۹۱ ، (۰/۷۵) نمره

۱۲۸- در بیت «پنهان مکن آتش درون را/ زین سوخته جان، شنو یکی پند»، منظور از سوخته جان چه کسی است؟

سراینده‌ی شعر یا ملک‌الشعرای بهار (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۱۲۹- براساس بیت «با شیر سپهر بسته پیمان / با اختر سعد کرده پیوند»، کدام عبارت در معنی «ستاره‌ی مشتری» به‌کار رفته است؟

اختر سعد

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۳۰- به فارسی روان بنویسید.

بگرای چو ازدهای گرزہ بخروش چو شرزه شیر ارغند

مثل مار افعی (ازدهای) زهرآگین خروشان شو و مثل شیر خشمگین و قهرآلود حمله‌ور شو.

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۱۳۱- معنی و مفهوم شعر زیر را به نثر روان بنویسید.

بر ژرف دهانت سخت بندی
بر بسته سپهر دیو پرفند
روزگار همچون دیو مکار بر دهان بزرگ تو دهان بند محکمی زده است.

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

با توجه به دو بیت زیر:

«تا واره‌ی از دم ستوران وین مردم نحس دیوماند

با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند»

۱۳۲- بیت دوم بیانگر کدام صفت کوه دماوند است؟

بلندی

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۱۳۳- «ستوران» توصیف چه کسانی است؟

افراد پست (یا نادان)

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۱۳۴- «شیر سپهر» مجازاً چه معنایی دارد؟

خورشید (یا آسمان)

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۱۳۵- در بیت «نی نی تو نه مشّت روزگاری / ای کوه نیم ز گفته خرسند» چرا شاعر از تشبیه دماوند به مشّت روزگار، ناخرسند است؟

به علت این که مشّت، نشانه‌ی اعتراض نسبت به وضعیّت موجود است و با دماوند خاموش و آرام هیچ تناسبی ندارد.

(۵/۰)

سال ۹۱ ، (۵/۰ نمره)

۱۳۶- در بیت «ای مادر سرسپید، بشنو / این پند سیاه‌بخت فرزند» منظور از سیاه‌بخت فرزند چه کسی است؟

سراینده‌ی شعر (ملک الشعرای بهار) (۲۵/۰)

سال ۹۱ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۳۷- در بیت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

چون گشت زمین ز جور گردون
چونین خفه و خموش و آوند

معلق (۲۵/۰)

سال ۹۱ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۳۸- با توجه به بیت «تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دل‌بند» چرا دماوند چهره در ابر پنهان کرده است؟

برای این که چشم انسان‌ها صورتش را نبیند. (هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۵/۰)

سال ۹۱ ، (۵/۰ نمره)

۱۳۹- در بیت زیر، «بگرای» چه نوع فعلی است؟

«بگرای چو ازدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند»

(۱) فعل امر (۲) مضارع التزامی (۳) ماضی التزامی (۴) مضارع اخباری

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۲۵/۰)

سال ۹۱

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

با توجه به متن زیر، به ۳ پرسش بعدی پاسخ دهید.

«گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند

ای مادر سرسپید، بشنو این پند سیاه بخت فرزند

از سر بکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند»

۱۴۰- در بیت اول «آتش دل» چه مفهومی دارد؟

خشم (نفرت، سوز و درد) (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۱۴۱- مقصود از «مادر سرسپید» چیست؟

دماوند پر از برف (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۱۴۲- در مصراع دوم بیت آخر، شاعر چه خواسته‌ای را مطرح می‌کند؟

فرّ و شکوه (شان و شوکت) خود را نشان بده (بر تخت بنشین) (۰/۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۱۴۳- شعر زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

تو قلبِ فسرده‌ی زمینی از درد، ورم نموده یک چند

(ای دماوند) تو قلب منجمد (یخ‌زده) زمین هستی (۰/۲۵) که از شدت درد، ورم کرده‌ای. (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۱۴۴- در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان، شنو یکی پند»، منظور شاعر از «سوخته جان» چیست؟

خود شاعر (ملک الشعراى بهار) (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۱۴۵- نام دو آرایه‌ی برجسته در بیت زیر را بنویسید.

«ای مادر سرسپید، بشنو این پند سیاه‌بخت فرزند»

تضاد- استعاره- مجاز- کنایه- تناسب- تشخیص (بیان دو مورد، هر کدام (۰/۲۵))

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۱۴۶- «پس افکند» در بیت زیر بیانگر چیست؟

«تو مشّت درشت روزگاری / از گردش قرن‌ها پس افکند»

میراث (پس‌افکنده، پس‌افت) (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

با توجه به ابیات زیر، به ۳ پرسش بعدی پاسخ دهید.

بنواخت ز خشم بر فلک مشّت

آن مشّت تویی تو، ای دماوند!

نی‌نی، تو نه مشّت روزگاری

ای کوه نیم ز گفته خرسند

تو قلب فسرده‌ی زمینی

از درد، ورم نموده یک چند

۱۴۷- منظور از «ورم» چیست؟

قله‌ی کوه

سال ۸۵ ، (۰/۵) نمره

۱۴۸- چرا شاعر از تشبیه دماوند به مشّت روزگار، ناخرسند است؟

چون کوه، آتشفشان نمی‌کند. (چون مردم قیام نمی‌کنند).

سال ۸۵ ، (۰/۵) نمره

۱۴۹- منظور نهایی شاعر از «دماوند» کیست؟

مردم ایران

سال ۸۵ ، (۵/۰) نمره

۱۵۰- با توجه به بیت زیر شاعر برآمدگی کوه دماوند را به چه دلیلی می داند؟

«تو قلب فسرده‌ی زمینی از درد ورم نموده یک چند»

درد حاصل از افسردگی زمین

سال ۸۵ ، (۵/۰) نمره

۱۵۱- معنی بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

از سر بکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند

آن روسری سپید را از سرت بردار و در شکوه و منزلت بنشین.

سال ۸۵ ، (۷۵/۰) نمره

۱۵۲- در هریک از ابیات زیر «کافور» در چه معنایی به کار رفته است؟

الف- سوسن کافوربوی، گلبن گوهر فروش زمی ز اردیبهشت گشته بهشت برین

ب- تا درد و ورم فرو نشینند کافور بر آن ضماد کردند

الف- نوعی گیاه خوش بوی

ب- استعاره از برف روی قله

سال ۸۵ ، (۱) نمره

۱۵۳- در بیت: «ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه‌بخت فرزند» منظور از «مادر سرسپید» و «سیاه‌بخت فرزند» چیست؟

کوه دماوند (۵/۰) - خود شاعر یا ملک الشعرای بهار (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۱) نمره

۱۵۴- شعر زیر را به نثر روان بنویسید.

از سیم به سر یکی کله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند

کلاه‌خودی (کلاه جنگی) از برف سیم‌گون و سفید رنگ بر سر نهاده‌ای (۲۵/۰) و کمربندی از آهن یعنی سنگ و خاک

(۲۵/۰) بر کمر بسته‌ای. (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۷۵/۰) نمره

۱۵۵- شاعر در بیت زیر مخاطب خود را به چه امری دعوت می کند؟

«پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان، شنو یکی پند»

اعتراض (۵/۰) (اظهار نارضایتی و خشم)

سال ۸۹ ، (۵/۰) نمره

۱۵۶- مفهوم کنایی به کار رفته در مصراع دوم بیت زیر چیست؟

«از سر بکش آن سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند»

قدرت و توانایی را در دست بگیر (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰) نمره

۱۵۷- در بیت: «تو قلب فسرده‌ی زمینی / از درد، ورم نموده یک چند»، «قلب فسرده» کدام پایه از تشبیه است؟

مشبه به (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰) نمره

۱۵۸- در بیت: «از سیم به سر یکی کله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند» منظور شاعر از «کله خود سیمین» چیست؟

برف روی کوه (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۱۵۹- شعر زیر را به نثر روان بنویسید.

تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل بند
برای این که مردم تو را نبینند، چهرهات را پشت ابر پنهان کرده‌ای. (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۱۶۰- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

زین بی‌خردانِ سفله بستان
پست، فرومایه (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۱۶۱- در شعر زیر، مفهوم قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.

«تا درد و ورم فرو نشیند/ کافور بر آن ضماد کردند»
به ترتیب: برآمدگی قلّه‌ی کوه (۰/۲۵)، مرهم نهادن (بستن چیزی بر زخم) (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۱۶۲- در کدام یک از گزینه‌های زیر، آرایه‌ی ادبی «حسن تعلیل» دیده می‌شود؟

- ۱) تا چشم بشر نبیندت روی
 - ۲) خامش منشین، سخن همی گوی
 - ۳) ای مادر سر سپید، بشنو
 - ۴) بگرای چو ازدهای گرز
- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۳

۱۶۳- شعر زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

از سیم به سر یکی گله خود
روی قلّه‌ات برف است (۰/۲۵) و دامنه‌ی کوه (صخره‌ها) مثل کمر بند تیره رنگ است که به کمر بسته‌ای. (۰/۲۵)
سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۱۶۴- عبارت زیر را به نثر روان و ساده امروزی بنویسید.

بنشین به یکی کبود اورند.
بر تخت قدرت بنشین (فر و شکوه خود را نشان بده) (۰/۵)
سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۱۶۵- ابیات زیر را بخوانید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

«از سیم به سر یکی کله خود
تا چشم بشر نبیندت روی
الف) منظور شاعر «کله خود سیمین» و «کمر بند آهنین» چیست؟
ب) شاعر در بیت دوم، به کدام صفت کوه دماوند اشاره می‌کند؟
الف) کله خود سیمین: برف روی کوه (۰/۲۵)
ب) بلندی و ارتفاع (۰/۲۵)
کمر بند آهنین: تیرگی مینه کوه (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۷۵) نمره

۱۶۶- در شعر زیر معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

تو قلبِ فسردهی زمینی
بخزده، منجمد (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۱۶۷- در بیت «پنهان مکن آتش درون را/ زین سوخته جان، شنو یکی پند»، منظور از «سوخته جان» چه کسی است؟
شاعر (ملک الشعرای بهار) (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) (نمره)

۱۶۸- در بیت «ای مشت زمین بر آسمان شو/ بر وی بنواز ضربتی چند»، در «مشت زمین» آرایه ادبی وجود دارد.

استعاره (تشخیص) (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) (نمره)

۱۶۹- بیت «با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند» به کدام ویژگی کوه دماوند اشاره می کند؟
بلندی (ارتفاع) (۰/۲۵) (درس ۱۹ - ص ۸۲)

سال ۹۵

۱۷۰- برای بیت زیر یک آرایه ادبی بنویسید.

«تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند»

حسن تعلیل، استعاره، مراعات نظیر (تناسب) (۰/۲۵) (درس ۱۹ - ص ۸۲)

سال ۹۵

۱۷۱- مقصود از «مشت زمین» در بیت زیر چیست؟

«ای مشت زمین بر آسمان شو / بر وی بنواز ضربتی چند»

دماوند (۰/۲۵) - درس ۱۹ - ص ۸۲

سال ۹۴

۱۷۲- یک آرایه ادبی در بیت زیر بیابید و بنویسید.

«تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دل بند»

حسن تعلیل یا مراعات النظیر یا تشخیص (استعاره مکنیه) (۰/۲۵) - درس ۱۹ - ص ۸۱

سال ۹۴

۱۷۳- بیت «خامش منشین، سخن همی گوی است؟

الف) تا درد و ورم فرو نشیند

ب) شو منفجر ای دل زمانه

گزینه ی ب درست است. (۰/۲۵)

سال ۹۶ ، (۰/۲۵) (نمره)

۱۷۴- عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

از سر بکش آن سپید معجر

روسری سفید (برف) را از سر خود (روی قلّه) بردار. (۰/۵)

سال ۹۶ ، (۰/۵) (نمره)

۱۷۵- در عبارت زیر معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

تو قلب فسردهی زمینی

یخ زده - منجمد (۰/۲۵)

سال ۹۶ ، (۰/۲۵) (نمره)

۱۷۶- در شعر زیر معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

بخروش چو شرزه شیر ارغند

خشمگین، قهرآلود (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) (نمره)

۱۷۷- با توجه به ابیات زیر چرا زمین به سوی آسمان مشت زده است؟

«چون گشت زمین ز جور گردون
بنواخت ز خشم بر فلک مشت
چون زمین از ظلم و جور روزگار خشمگین شده است. (۵/۰)

سال ۹۵ ، (۵/۰ نمره)

۱۷۸- با توجه به بیت «تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دل‌بند» به نظر شاعر، چرا دماوند چهره در ابر پنهان کرده است؟

چون از چشم بشر دور بماند (تا مردم او را نبیند) (۵/۰)

سال ۹۵ ، (۵/۰ نمره)

درس ششم

۱۷۹- در بیت زیر جناس تام را تعیین کنید و معنی هر یک از ارکان را بیان نمایید.

خرم تن او که چون روانش از تن برود، سخن روان است

روان، روان = جناس تام روان در مصراع اول به معنی روح و روان و در مصراع دوم به معنی ساده و رسا است.
سال ۸۲ ، (۷۵/۰ نمره)

۱۸۰- چرا می‌گوییم در عبارت زیر جناس تام وجود دارد؟

«برادر که دربند خویش است نه برادر، نه خویش است.»

چون دو واژه‌ی «خویش» در تلفظ یکی هستند اما در معنی مختلف‌اند (اولی به معنی خود و دومی به معنی قوم و خویش است).

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۱۸۱- «جناس تام» به کار رفته در بیت زیر را مشخص کرده و دلیل خود را بنویسید.

«نه عجب که قلب دشمن شکنی به روز هیجا تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی»

میان واژه‌های «قلب» در مصراع اول و «قلب» در مصراع دوم، «جناس تام» وجود دارد. (۵/۰)

زیرا: دو واژه‌ی «قلب» و «قلب» از نظر لفظی، یکسان ولی در معنی با هم متفاوت‌اند.

(یا واژه‌ی «قلب» در مصراع اول به معنی «مرکز سپاه» و در مصراع دوم به مفهوم «دل» است.) (۵/۰)

سال ۸۵ ، (۱ نمره)

با توجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید.

«روزها گر رفت، گو رو، باک نیست تو بسمان، ای آن‌که جز تو پاک نیست

هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد»

۱۸۲- در مصراع دوم بیت اول خطاب شاعر به چه کسی است؟

حق (۲۵/۰) یا عشق الهی، یا خدا

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۸۳- منظور از «ماهی» چیست؟

عاشق (۲۵/۰) یا عارف

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۱۸۴- با در نظر گرفتن معنی بیت دوم، مفهوم بخش مشخص شده را بنویسید.

روزگارش تباه می‌شود. (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

با توجه به اشعار زیر به سوالات پاسخ دهید: (۳ پرسش)

«کز نیستان تا مرا ببریده اند
هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش
من به هر جمعیتی نالان شدم

از نفیرم مرد وزن نالیده اند
باز جوید روزگار وصل خویش
جفت بدحالان و خوش حالان شدم»

۱۸۵- «نیستان» نماد چیست؟

عالم معنا (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۱۸۶- در بیت دوم منظور از «اصل خویش» چیست؟

بازگشت به سوی حق (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۱۸۷- منظور از «خوش حالان» چه کسانی است؟

رهروان راه حق اند که از سیر به سوی حق شادمان اند. (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۱۸۸- با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید:

«کز نیستان تا مرا ببریده اند
هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش
محرم این هوش جز بی هوش نیست

از نفیرم مرد و زن نالیده اند
باز جوید روزگار وصل خویش
مر زبان را مشتری جز گوش نیست»

(۱) در بیت اول مقصود از «نیستان» چیست؟

(۲) مفهوم مصراع دوم بیت دوم چیست؟

(۳) در بیت سوم منظور از واژه های «هوش» و «بی هوش» چیست؟

(۱) عالم معنا (۰/۲۵)

(۲) بازگشت به سوی خداوند (۰/۲۵)

(۳) هوش : عشق (۰/۲۵) بی هوش : عاشق (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۱) نمره

با توجه به ابیات زیر، به ۳ پرسش بعدی پاسخ دهید.

«من به هر جمعیتی نالان شدم
نی، حریف هر که از یاری برید
روزها گر رفت، گو رو، باک نیست

جفت بدحالان و خوش حالان شدم
پرده هایش پرده های ما درید
تو بمان، ای آن که چون تو پاک نیست»

۱۸۹- منظور شاعر از «خوش حالان» در مصراع دوم بیت اول چیست؟

رهروان راه حق اند (که از سیر به سوی حق شادمان اند). (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۹۰- در مصراع «پرده هایش پرده های ما درید» تفاوت معنایی «پرده» را بنویسید.

پرده ی اول: نغمه و آهنگ (۰/۲۵)، پرده ی دوم: حجاب (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۱۹۱- در مصراع «تو بمان، ای آن که چون تو پاک نیست» منظور شاعر از «تو» کیست؟

خداوند (معشوق) یا عشق و محبت نسبت به معشوق (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۹۲- نوع «را» را در جمله‌های زیر مشخص کنید.

تن بی سرت را که خواهد گریست.

حرف اضافه (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۹۳- نوع «را» را در جمله‌های زیر مشخص کنید.

سلام او در وقت صبح مؤمنان را صبح است.

فک اضافه (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۱۹۴- مفهوم عبارت «هیچ کلامی را دو بار در قافیه نیاورم، مگر آن که با ظاهری یکسان معنایی جدا داشته باشد.» در

کدام یک از گزینه‌های زیر آمده است؟

(۱) اشعاری که در آن جناس تام وجود دارد.

(۳) تفاوت نظم و نثر

(۴) ابیاتی که هم وزن هستند.

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۱

۱۹۵- در بیت «من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بدحالان و خوش حالان شدم»، «خوش حالان» چه کسانی هستند؟

رهروان راه حقّانند (کسانی که از سیر به سوی حق شادمان‌اند). (۰/۵)

سال ۹۱ ، (۰/۵) نمره

۱۹۶- در کدام یک از گزینه‌های زیر، «را» در معنای حرف اضافه‌ی «به» آمده است؟

(۱) شیخ ما را چشم بر وی افتاد.

گزینه‌ی (۲) بنی اسرائیل را بگوی که بهترین کس اختیار کند. (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۱۹۷- با توجه به بیت «کز نیستان تا مرا ببریده‌اند / از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند»، منظور از «نیستان» چیست؟

استعاره از عالم معنا و ملکوت

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۱۹۸- به نثر روان بنویسید.

در غم ما روزها بیگاه شد روزها با سوزها همراه شد

عاشق، عمری غمگین است و روزها را با سوز دل به پایان می‌برد.

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۱۹۹- نوع «را» را در جمله‌ی «ما به فلک می‌رویم، عزم تماشا که راست؟» مشخص کنید.

نشانه‌ی مالکیت (۰/۵)

سال ۹۱

۲۰۰- بیت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

هر کسی از ظنّ خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

هر کسی در حدّ فهم خود، با من همراه و یار شد (۰/۲۵) اما حقیقت حال مرا در نیافت. (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیر دولتی شهرستان اهر)

۲۰۱- بیت «ما ز دریایم و دریا می‌رویم / ما ز بالایم و بالا می‌رویم»، با کدام یک از بیت‌های زیر، ارتباط معنایی نزدیکی دارد؟

- (۱) کز نیستان تا مرا ببریده‌اند
 - (۲) هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش
 - (۳) هرکسی از ظنّ خود شد یار من
 - (۴) هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد
- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

سال ۹۲

۲۰۲- عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد

هر کس از عشق بی‌بهره باشد (۰/۲۵)، روزگارش تبه و بیهوده می‌شود. (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۲۰۳- در شعر زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

کز نیستان تا مرا ببریده‌اند

از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند

فریاد و زاری به آواز بلند (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۲۰۴- در کدام بیت، واژه‌های مشخص شده، «جناس تام» دارند؟ دلیل خود را بنویسید.

(۱) گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد ز بویش روان

(۲) آن که رخسار تو را رنگ گل و نسرين داد صبر و آرام تواند به من مسکین داد

پاسخ صحیح بیت «الف» است. (یا واژه‌های روان). چون از نظر لفظی یکسان ولی در معنا متفاوت‌اند. (یا چون از نظر لفظی یکسان‌اند ولی در دو معنای مختلف «جاری» و «روح» به کار رفته‌اند).

سال ۸۸

۲۰۵- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.

نی حدیثِ راهِ پُر خون می‌کند

قصه‌های عشق مجنون می‌کند

نی از راه خونین عشق سخن می‌گوید و از عشق عاشقانی چون مجنون.

سال ۸۴ ، (۰/۵) نمره

۲۰۶- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.

مَحْرَمِ این هوش جز بی‌هوش نیست

مَرِ زبان را مشتری جز گوش نیست

فقط عاشق از حقیقت عشق باخبر است؛ همان‌طوری که تنها گوش وسیله و ابزاری مناسب برای ادراک سخنان زبان است.

سال ۸۴ ، (۰/۵) نمره

با توجه به ابیات زیر، به ۲ پرسش بعدی پاسخ دهید:

بشنو از نی چون حکایت می‌کند

از جدایی‌ها شکایت می‌کند

کز نیستان تا مرا ببریده‌اند

از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند

۲۰۷- مقصود از «نی» و «نیستان» چیست؟

نی: انسان آگاه و آشنا با حقایق عالم بالا (یا مولانا)

نیستان: عالم معنا (یا مبدأ هستی)

سال ۸۴ ، (۰/۵) نمره

۲۰۸- چرا همه‌ی آفریدگان (مرد و زن) می‌نالند؟

به سبب جدایی از عالم معنا (یا جدایی از مبدأ هستی)

سال ۸۴ ، (۵/۰) نمره

۲۰۹- در بیت «نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش، پرده‌های ما درید» تفاوت معنایی پرده را بیان کنید.

پرده‌ی اول = آهنگ، نغمه
پرده‌ی دوم = حجاب، مانع

سال ۸۴ ، (۵/۰) نمره

۲۱۰- در مصراع «هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد» منظور از «ماهی» و «آب» چیست؟

ماهی = عاشق
آب = عشق و معرفت

سال ۸۴ ، (۵/۰) نمره

۲۱۱- بیت زیر را به نثر روان برگردانید.

سرّ من از ناله‌ی من دور نیست
لیک چشم و گوش را آن نور نیست
اسرار من درون ناله‌ام پنهان است اما چشم و گوش ظاهری قدرت درک آن را ندارد.

سال ۸۴ ، (۵/۰) نمره

۲۱۲- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.

آتش است این بانگ نای و نیست باد
هر که این آتش ندارد نیست باد
این بانگ نای آتش است و جریان هوا نیست؛ هر که این آتش (عشق) را ندارد الهی نابود باشد.

سال ۸۴ ، (۷۵/۰) نمره

۲۱۳- بیت زیر ناظر بر کدام ویژگی نی است؟

نی حریف هر که از یاری برید
همراه بودن با عاشق و افشاگری راز عشق و همچنین انعطاف‌پذیری.

سال ۸۴ ، (۵/۰) نمره

۲۱۴- در بیت زیر، «آتش» استعاره از چیست؟

آتش است این بانگ نای و نیست باد
عشق
هر که این آتش ندارد نیست باد

سال ۸۴ ، (۲۵/۰) نمره

۲۱۵- در بیت مقابل یک آرایه‌ی جناس بیابید.

نی حریف هر که از یاری برید
پرده‌هایش پرده‌های ما درید
پرده‌ی اول: نغمه / نوا
پرده‌ی دوم: حجاب / پوشش

سال ۸۴ ، (۵/۰) نمره

۲۱۶- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.

در غم ما روزها بی‌گاه شد
روزها با سوزها همراه شد
در این غم عشق ما، روزها دیر شد و طول کشید آن هم روزهایی با سوز و گداز.

سال ۸۴ ، (۵/۰) نمره

۲۱۷- در بیت: «کز نیستان تا مرا ببریده‌اند / از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند»، مقصود از «نیستان» چیست؟

عالم معنا (استعاره)

سال ۸۸ ، (۵/۰) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

با توجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید:

«هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد

هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد

در نیابد حال پخته هیچ خام

پس سخن کوتاه باید، والسلام»

۲۱۸- منظور از «ماهی» چیست؟

عاشق واقعی

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۲۱۹- مصراع اول بیت دوم به چه معنا است؟

آن که راه عشق نسپرده از حال عارف واصل بی‌خبر است.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۲۲۰- مفهوم بیت زیر را به فارسی روان بنویسید.

هر که جز ماهی ز آبش سیر شد

هر که بی‌روزی است روزش دیر شد

تنها ماهی دریای حق (عاشق) از غوطه خوردن در آب عشق و معرفت سیر نمی‌شود. هر که از عشق بی‌بهره باشد، ملول

و خسته می‌شود.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

با توجه به شعر:

«آتش است این بانگ نای و نیست باد

هر که این آتش ندارد نیست باد

نی حریف هر که از یاری برید

پرده‌هایش پرده‌های ما درید»

۲۲۱- معنای «نیست باد» در مصراع اول و دوم را بنویسید.

در مصراع اول: تنها نفس و دمیدن نیست، در مصراع دوم: نیست و نابود شود

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۲۲۲- واژه‌ی «حریف» در بیت دوم به چه معنی به کار رفته است؟

همدم

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

با توجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید:

هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش

باز جوید روزگار وصل خویش

من به هر جمعیتی نالان شدم

جفت بدحالان و خوش حالان شدم

۲۲۳- منظور مولانا از «اصل خویش» چیست؟

بازگشت به سوی خدا

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۲۲۴- در بیت دوم منظور از «خوش حالان» چیست؟

خوش حالان رهروان راه حق‌اند که از سیر به سوی حق شادمان‌اند.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۲۲۵- تفاوت معنایی «پرده» را در بیت زیر، بیان کنید.

نی حریف هر که از یاری برید

پرده‌هایش پرده‌های ما درید

پرده‌ی اول به معنی نغمه‌های نی، پرده‌ی دوم به معنی حجاب یا راز

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۲۲۶- بیت زیر را به فارسی روان برگردانید.

محرم این هوش جز بی هوش نیست
تنها عاشق حقیقی محرم حقیقت عشق است، همان طور که گوش برای ادراک سخنان زبان ابزار مناسبی است.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۲۲۷- مفهوم عبارت زیر را به فارسی روان بنویسید.

نی حدیث راه پُر خون می کند.

(نغمه های) نی سخن از راه خونین عشق را بیان می کند.

سال ۸۸ ، (۲۵/۰ نمره)

۲۲۸- با توجه به بیت «هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد/ هر که بی روزی است، روزش دیر شد» «بی روزی» و «دیر شدن

روز» به ترتیب به چه معناست؟

بی بهره از عشق، ملول و خسته شدن

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۲۲۹- نوع نقش نمای «را» را در جمله ی زیر مشخص کنید.

مشنوی دوست که غیر از تو مرا یاری هست.

مالکیت (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۲۳۰- نوع نقش نمای «را» را در جمله ی زیر مشخص کنید.

جامه پشمین از برای کد کنند / بومسيلم را لقب احمد کنند

فک اضافه (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۲۳۱- در کدام بیت، «جناس تام» وجود دارد؟ دلیل خود را با ذکر واژه های «هم جنس» بنویسید.

۱) وان که گیسوی تو را رسم تطاول آموخت هم تواند کرمش داد من مسکین داد

۲) آن که رخسار تو را رنگ گل و نسرين داد صبر و آرام تواند به من مسکین داد

بیت الف (وان که گیسوی ...) (۲۵/۰) ، زیرا واژه های «داد» و «داد» (۲۵/۰) از نظر لفظی یکسان (۲۵/۰) ولی در معنا

متفاوت اند. (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۱ نمره)

۲۳۲- انواع «را» را در جمله ی زیر مشخص کنید و معنای آن را بنویسید.

یکی بفرستیم تا ما را خوردنی آورد.

را: حرف اضافه (۲۵/۰) به معنی «برای» (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۲۳۳- انواع «را» را در جمله ی زیر مشخص کنید و معنای آن را بنویسید.

آفتاب زرد را، امیر به آب روان رسید.

را: نشانه ی قید (۲۵/۰) به معنی: هنگام (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۲۳۴- شعر زیر را به نثر روان برگردانید.

تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
لیک کس را دید جان دستور نیست

گرچه جان، تن را ادراک می کند و تن از جان آگاهی دارد و هیچ یک از دیگری پوشیده نیست اما توانایی دیدن جان

به هیچ چشمی داده نشده است. (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۲۳۵- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

سینه خواهم شرحه شرحه از فراق

پاره پاره (شرحه: پاره‌ی گوشتی که از درازا بریده باشند) (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۲۳۶- شعر زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

در غم ما روزها بی‌گاه شد روزها با سوزها همراه شد

عاشق: عمری غمگین است (۰/۲۵) و روزها را با سوز دل به پایان می‌برد. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۲۳۷- درستی یا نادرستی عبارت زیر را تشخیص دهید.

در عبارت «پادشاهی اوراست زبینه» «را» نشانه‌ی فک اضافه است.

درست است. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۲۳۸- درستی یا نادرستی عبارت زیر را تشخیص دهید.

در عبارت «حکیمی را پرسیدند.» «را» نشانه‌ی مفعول است.

نادرست است. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۲۳۹- نوع نقش نمای مشخص شده را بنویسید.

همه قصه‌ی خویش موسی را بگفتند.

حرف اضافه (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۲۴۰- نوع نقش نمای مشخص شده را بنویسید.

او را دلارام نام است.

رای فک اضافه (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۲۴۱- در بیت زیر، کدام واژه‌ها جناس تام دارند؟ معنی هر واژه را بنویسید.

نالَم ز دَل چو نای من اندر حصار نای

پستی گرفت همت من زین بلند جای

نای (۰/۲۵) نی (۰/۲۵) نام زندان (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۷۵) نمره

۲۴۲- عبارت زیر را به نثر روان و ساده امروزی بنویسید.

هرکسی از ظن خود شد یار من

هر کس در حد فهم خود با من یار شد. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۲۴۳- نوع حرف «را» در کدام گزینه با حرف «را» در جمله زیر متفاوت است؟

«روزی شبلی را گفت»

(۱) جنید او را سکوت و خلوت فرمود.

(۲) آن‌ها که منکران‌اند و تو را سنگ خواهند زد.

(۳) تا او را حسد کردند.

(۴) او را نیز از آن‌جا دل بگرفت.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۳

۲۴۴- نوع «نقش نمای را» را در عبارت زیر بنویسید.

مرا زور و فیروزی از داور است.

رای فک اضافه (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۲۴۵- نوع «نقش نمای را» را در عبارت زیر بنویسید.

اسکندر رومی را پرسیدند.

حرف اضافه (از) (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۲۴۶- در بیت زیر جناس تام را مشخص کنید و معنی هر یک از ارکان آن را بنویسید.

پیش رویت دگران صورت بر دیوارند نه چنین صورت و معنی که تو داری دارند

«صورت و صورت» (۰/۵) در مصراع اول در معنی نقش و نگار و تصویر (۰/۲۵) در مصراع دوم در معنی چهره و

روی (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۱) نمره

۲۴۷- در بیت «محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست»، «بی هوش» به چه کسی اطلاق

می شود؟

عاشق (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۲۴۸- با توجه به شعر زیر به پرسشها پاسخ دهید.

«هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است، روزش دیر شد»

الف) مقصود از «ماهی» کیست؟ ب) ترکیب «روزش دیر شد» کنایه از چیست؟

الف) عاشق (۰/۲۵) - درس ۱ - ص ۴

ب) روزگارش تباه و بیهوده می شود. (۰/۲۵) - درس ۱ - ص ۴

سال ۹۴

۲۴۹- شعر زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

در غم ما روزها بی گاه شد روزها با سوزها همراه شد

عاشق، عمرش را با درد و غم عشق سپری می کند. (۰/۵) و روزها را با سوز دل به پایان می برد. (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۷۵) نمره

۲۵۰- منظور از مصرع «محرم این هوش جز بی هوش نیست» چیست؟

حقیقت عشق را هر کسی درک نمی کند (۰/۲۵) تنها عاشق محرم عشق است (۰/۲۵)

سال ۹۶ ، (۰/۵) نمره

۲۵۱- در مصرع «پرده هایش پرده های ما درید» تفاوت معنایی «پرده» را بنویسید.

پرده ی اول: آوای موسیقی (۰/۲۵) پرده ی دوم: راز (۰/۲۵)

سال ۹۶ ، (۰/۵) نمره

۲۵۲- عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

تن زجان و جان ز تن مستور نیست.

تن از جان آگاهی دارد و جان تن را درک می کند هیچ یک از دیگری پوشیده نیست. (۰/۵)

سال ۹۶ ، (۰/۵) نمره

۲۵۳- منظور از مصرع «هر که بی روزی است، روزش دیر شد» چیست؟

هر کس از عشق بی بهره باشد. (۰/۲۵) روزگارش تباه و بیهوده می شود. (۰/۲۵)

سال ۹۶ ، (۰/۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۲۵۴- عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

محرم این هوش جز بی هوش نیست.

حقیقت عشق را هر کسی درک نمی کند، تنها عاشق (بی هوش) محرم است. (۵/۰)

سال ۹۵ ، (۵/۰ نمره)

۲۵۵- در مورد زیر نوع نقش نمای مشخص شده را بنویسید.

مرا زور و فیروزی از داور است

فک اضافه (اضافه ی گسسته) (۲۵/۰)

سال ۹۵ ، (۲۵/۰ نمره)

درس هفتم

۲۵۶- یک جمله چهار جزئی با مفعول و مسند با استفاده از فعل «می نامیم» بنویسید.

«ما او را علی می نامیم»

سال ۸۱

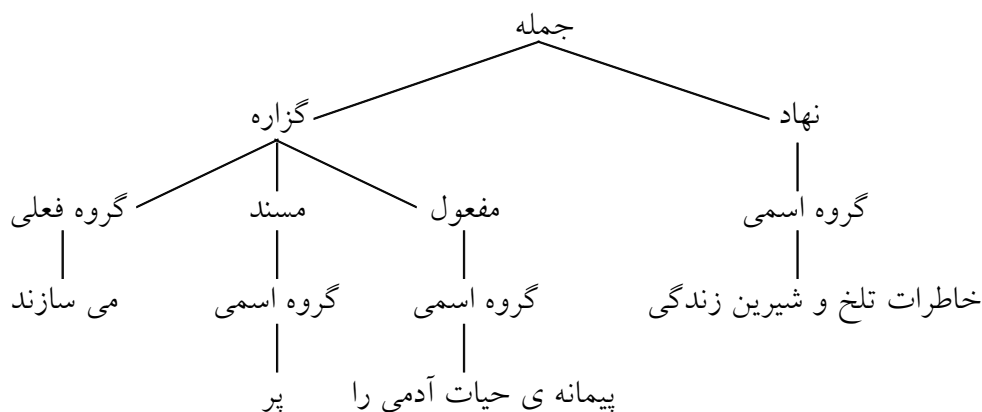
۲۵۷- جمله ی «رزمندگان پیروز گردیدند» را به جمله ی «چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند» تبدیل کنید.

توکل بر خدا رزمندگان را پیروز گردانید. (یا هر عبارت مناسب دیگر)

سال ۸۳ ، (۷۵/۰ نمره)

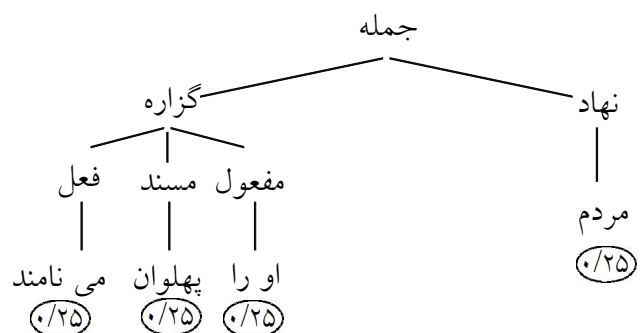
۲۵۸- نمودار جمله ی «خاطرات تلخ و شیرین زندگی، پیمانه ی حیات آدمی را پر می سازند» را رسم کنید و اجزای اصلی آن

را نشان دهید.

سال ۸۵ ، (۱ نمره)

۲۵۹- نمودار جمله ی «مردم او را پهلوان می نامند» را رسم کنید.

سال ۸۱ ، (۱ نمره)

۲۶۰- جمله ی زیر، چهار جزئی است. نام اجزای اصلی آن را بنویسید.

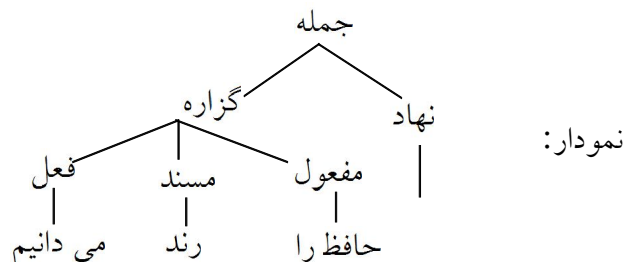
«اهل بیابان چنین هوایی را گرگ و میش می نامند»

اهل بیابان ← نهاد/ چنین هوایی ← مفعول/ گرگ و میش ← مسند/ می نامند ← فعل

سال ۸۲

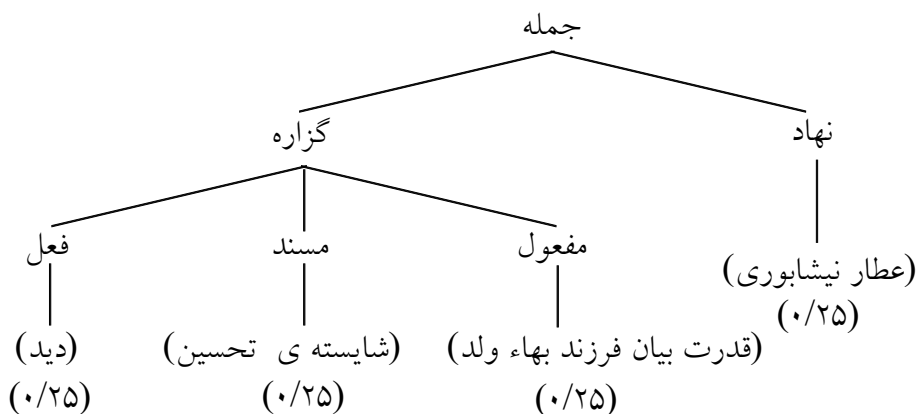
سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۲۶۱- نمودار مناسب جمله زیر را رسم کنید و جمله را در نمودار قرار دهید.
«با خواندن غزلیات حافظ و تأمل در اشعار وی، حافظ را رند می دانیم.»

سال ۸۷

۲۶۲- نمودار مناسب جمله ی زیر را رسم کنید و اجزای جمله را در آن قرار دهید.
«عطار نیشابوری، قدرت بیان فرزند بهاء ولد را شایسته ی تحسین دید.»
رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)

به ذکر هسته های گروه های اسمی (عطار، قدرت، شایسته) نیز نمره تعلق می گیرد.

سال ۹۰ ، (۱/۲۵) نمره

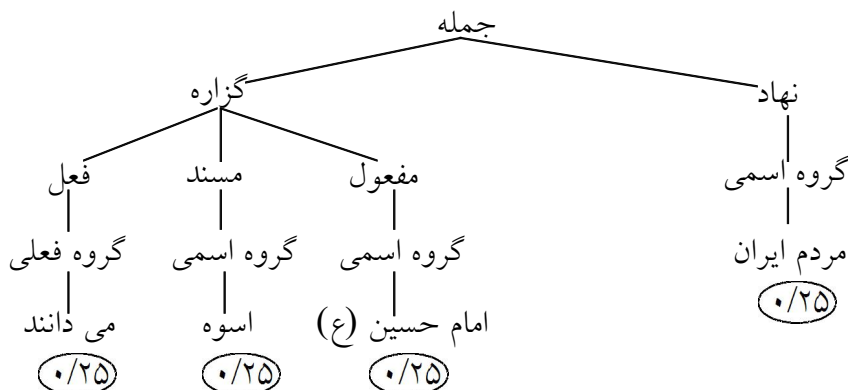
۲۶۳- تعداد اجزای جمله ی زیر را بنویسید.

همه حافظ را لسان الغیب می نامند.

چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند (۰/۲۵)

سال ۹۱

۲۶۴- اجزای اصلی جمله ی «مردم ایران، امام حسین (ع) را در مذهب خود اسوه می دانند.» را با رسم نمودار مشخص کنید.

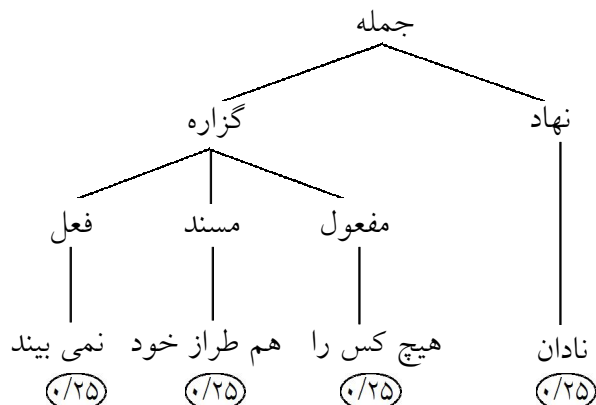

سال ۸۹ ، (۱) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۲۶۵- نمودار مناسب جمله‌ی زیر را رسم کنید و اجزای جمله را در آن قرار دهید.

«نادران هیچ کس را هم طراز خویش نمی‌بیند.»

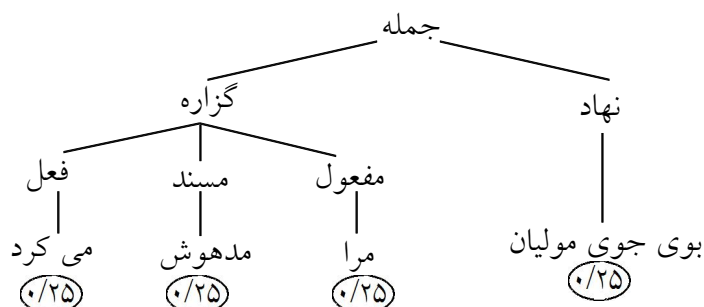

رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۱/۲۵) نمره

۲۶۶- نمودار مناسب جمله‌ی زیر را رسم کنید و اجزای جمله را در آن قرار دهید.

«بوی جوی مولیان مرا مدهوش می‌کرد.»

رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)

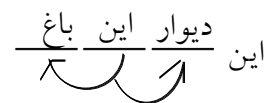
سال ۹۵ ، (۱/۲۵) نمره

به ذکر هسته‌ی گروه نهادی (بو) نیز نمره تعلق می‌گیرد.

درس هشتم

۲۶۷- در گروه اسمی زیر، کدام واژه «صفت مضاف‌الیه» است؟ نمودار این گروه اسمی را رسم کنید.

«دیوار این باغ»

سال ۸۴ ، (۱) نمره

با توجه به عبارت زیر به دو سؤال بعد پاسخ دهید.

«روستای ما کلاس ششم ابتدایی نداشت. ناچار می‌بایست ده فرسخ راه را می‌پیمودم، به شهر می‌رفتم.»

۲۶۸- هسته‌ی گروه اسمی مشخص شده در عبارت بالا چیست؟ نام وابسته‌های آن را بنویسید.

کلاس ← ششم ← صفت شمارشی ابتدایی ← صفت بیانی

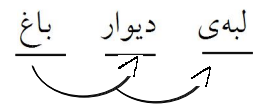
سال ۸۴ ، (۰/۷۵) نمره

۲۶۹- در عبارت فوق «ممیز» کدام است؟

فرسخ

سال ۸۴ ، (۰/۲۵) نمره

۲۷۰- برای ترکیب «لبه‌ی دیوار باغ» نمودار رسم کنید.

سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

۲۷۱- در ترکیب زیر «مضاف الیه مضاف‌الیه» کدام است؟

«کیف پسر همسایه»

همسایه

سال ۸۱

۲۷۲- برای واژه‌ی «یخچال» یک ممیز و یک صفت شمارشی بنویسید.

چهار دستگاه یخچال

سال ۸۱

۲۷۳- در جمله‌ی زیر یک «قید صفت» و یک «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» مشخص کنید.

«یک بیت شعر زیبا، تأثیری فوق‌العاده شگرف در روحیه‌ی افراد جامعه دارد.»

جامعه ← مضاف‌الیه مضاف‌الیه فوق‌العاده ← قید صفت

سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

۲۷۴- در جمله‌ی «دلاوران این سرزمین شجاعانه مبارزه کردند تا نیاز به هم بستگی را به دیگران بیاموزند.»

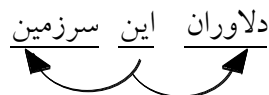
الف) «متمم اسم» کدام کلمه است؟

ب) کدام واژه «صفت مشترک با قید» است؟

ج) «وابسته‌ی وابسته» را بیابید، نوع آن را بنویسید برای آن نمودار پیکانی رسم کنید.

ب) شجاعانه

الف) هم‌بستگی

ج) این، صفت مضاف‌الیه

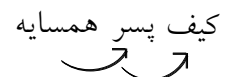
سال ۸۶ ، (۲۵/۱ نمره)

۲۷۵- در جمله‌ی «مریم یک دست لباس سبز پشمی خرید.»، ممیز و صفت صفت را مشخص کنید.

دست: ممیز (۲۵/۰) پشمی: صفت صفت (۲۵/۰)

سال ۸۱ ، (۵/۰ نمره)

۲۷۶- نمودار گروه اسمی «کیف پسر همسایه» را رسم کنید.

سال ۸۱ ، (۵/۰ نمره)

۲۷۷- در عبارت «دو جلد دیوان شعر خریدم»، ممیز کدام است؟

جلد (۲۵/۰)

سال ۸۳ ، (۲۵/۰ نمره)

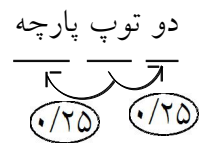
۲۷۸- واژه‌ی «توپ» را یک بار به عنوان هسته و بار دیگر به عنوان ممیز در یک گروه اسمی به کار ببرید.

هسته: توپ فوتبال بچه‌ها (۵/۰) - ممیز: دو توپ پارچه‌ی ابریشمی (۵/۰)

(نوشتن هر گروه اسمی دیگر که نشان‌گر هسته یا ممیز باشد، صحیح است.)

سال ۸۵ ، (۱ نمره)

۲۷۹- برای واژه‌ی «توپ» نمودار پیکانی گروه ممیزدار را رسم کنید.

سال ۸۵ ، (۵/۰) نمره

۲۸۰- دو واژه‌ی «تخته» در عبارت‌های زیر از نظر دستوری چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟

الف) یک تخته فرش ب) بهترین تخته‌ی کلاس

در جمله‌ی «الف» واژه‌ی «تخته» ممیز است (۵/۰) در حالی که در جمله‌ی «ب» واژه‌ی تخته هسته‌ی گروه اسمی است. (۵/۰)

سال ۸۸ ، (۵/۰) نمره

۲۸۱- در جمله‌ی «در هفته‌ی گذشته من و برادرم، حسین، از شهر کتاب پنج جلد کتاب خریدیم.» کدام واژه «ممیز» است؟
جلد (۵/۰)

سال ۹۰ ، (۵/۰) نمره

۲۸۲- یک وابسته‌ی وابسته را در جمله‌ی زیر پیدا کنید، نوع آن را بنویسید.

«بوی نان‌های تنوری و دود خارهای معطر هوای ده را پر کرده بود.»

تنوری یا معطر (۵/۰) صفت مضاف‌الیه (۵/۰)

سال ۹۰ ، (۵/۰) نمره

۲۸۳- براساس دستور تاریخی، فعل «شکفتن» را گذرا کنید.

شکافتن (۵/۰)

سال ۹۱

۲۸۴- در عبارت زیر وابسته‌ی وابسته را بیابید، نوع آن را بنویسید. سپس نمودار پیکانی آن را رسم کنید.

معلم، کتاب درس‌خوان‌ترین دانش‌آموز را برداشت و نکات برجسته‌ی آن را که در حاشیه نوشته شده بود، به دوستان دیگر نشان داد.

درس‌خوان‌ترین: صفت مضاف‌الیه. کتاب درس‌خوان‌ترین دانش‌آموز

سال ۸۹ ، (۷۵/۰) نمره

۲۸۵- وابسته‌ی وابسته را در جمله‌ی زیر بیابید، نام آن را بنویسید و نمودار پیکانی آن را رسم کنید.

«آرزوی همه مردم این است که فرزندی موفق و دانا تربیت کنند.»

همه (۵/۰)، صفت مضاف‌الیه (۵/۰) آرزوی همه مردم رسم صحیح نمودار پیکانی (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۷۵/۰) نمره

درس نهم

۲۸۶- عبارت زیر را به نثر روان برگردانید:

از شنیدن اسم شهر قند در دلم آب می‌شد.

از شنیدن نام شهر نیز هیجان‌زده می‌شد.

سال ۸۳

۲۸۷- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید:

... رسیدگی به خلاف و خیانت، پی‌گیری جنحه و جنایت.

گناه، بزه

سال ۸۳

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۲۸۸- هریک از واژه‌های مشخص شده در جمله‌ی «علاقه‌ی او را به نقاشی می‌ستایم» چه نقشی دارد؟

علاقه ← مفعول نقاشی ← متمم اسم

سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

۲۸۹- در گروه اسمی «هوای نسبتاً سرد» هسته کدام است؟ نقش «نسبتاً» چیست؟

هسته ← هوا نقش نسبتاً ← قید صفت

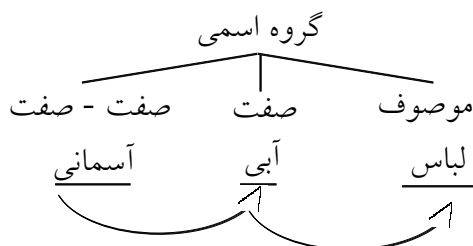
سال ۸۱ ، (۵/۰ نمره)

۲۹۰- در ترکیب «رنگ سفید شیری»، «صفت صفت» کدام است؟

شیری

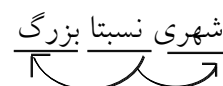
سال ۸۱

۲۹۱- نمودار پیکانی گروه اسمی «لباس آبی آسمان» را رسم کنید.

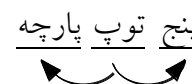
سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

۲۹۲- نمودار پیکانی گروه اسمی «شهری نسبتاً بزرگ» را رسم کنید.

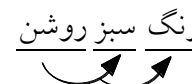
سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۲۹۳- نمودار گروه اسمی مقابل را رسم کنید. «پنج توپ پارچه»

سال ۸۳ ، (۵/۰ نمره)

۲۹۴- نمودار گروه اسمی «رنگ سبز روشن» را رسم کنید.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۲۹۵- نوع وابسته و وابسته‌ی وابسته را در واژه‌های مشخص‌شده‌ی عبارت زیر بنویسید.

مهارت گروهی از شاعران در بدیهه‌سرایی نشانگر قریحه و ذوق بسیار بالای این افراد در شاعری است.

بدیهه‌سرایی: متمم اسم بسیار: قید صفت

سال ۸۶ ، (۵/۰ نمره)

۲۹۶- مفهوم قسمت مشخص‌شده در عبارت «آن‌قدر حلقه به درها کوفتم تا عاقبت از بانک ملی سر درآوردم» چیست؟

تلاش کردن و پشتکار کردن (۵/۰)

سال ۸۷ ، (۵/۰ نمره)

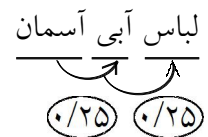
۲۹۷- نویسنده در عبارت زیر، از چه شیوه‌ی بیانی استفاده کرده است؟

«دار و ندار ما هم اشتباهاً به دست حضرات دولتی و ملّتی به یغما رفت.»

از شیوه‌ی طنز استفاده کرده است.

سال ۸۶ ، (۲۵/۰ نمره)

۲۹۸- نمودار پیکانی گروه اسمی «لباس آبی آسمان» را رسم کنید.

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

۲۹۹- در جمله‌ی زیر، یک «قید صفت» و یک «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» مشخص کنید.

«یک بیت شعر زیبا، تأثیری فوق‌العاده شگرف در روحیه‌ی افراد جامعه دارد.»

قید صفت: فوق‌العاده (۰/۲۵) - مضاف‌الیه مضاف‌الیه: جامعه (۰/۲۵)

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

با توجه به جمله‌ی زیر، به ۶ سؤال بعدی پاسخ دهید.

«حکیم ابوالقاسم فردوسی، برجسته‌ترین حماسه‌سرای ایران و جهان، با خلق اثر عظیم خود، پرچم افتخار را در سراسر جهان برافراشت.»

۳۰۰- در عبارت بالا یک واژه‌ی مرکب بیابید.

حماسه‌سرا (۰/۲۵)

سال ۸۶ ، (۰/۲۵) نمره

۳۰۱- واژه‌ی «سراسر» از نظر ساخت چگونه است؟

مشتق مرکب (۰/۲۵)

سال ۸۶ ، (۰/۲۵) نمره

۳۰۲- کدام کلمه «شاخص» است؟

حکیم (۰/۲۵)

سال ۸۶ ، (۰/۲۵) نمره

۳۰۳- فعل جمله از نظر ساختمان، چگونه است؟

پیشوندی (۰/۲۵)

سال ۸۶ ، (۰/۲۵) نمره

۳۰۴- یک نقش تبعی بیابید و نوع آن را بنویسید.

برجسته‌ترین حماسه‌سرای ایران و جهان (۰/۲۵) بدل (۰/۲۵)

سال ۸۶ ، (۰/۵) نمره

۳۰۵- کدام واژه «صفت مضاف‌الیه» است؟ نمودار پیکانی آن را رسم کنید.

عظیم (۰/۲۵) ، خلق اثر عظیم (۰/۲۵)

سال ۸۶ ، (۰/۵) نمره

با توجه به عبارت زیر به ۳ سؤال داده شده پاسخ دهید.

«حکیم سنایی، مبتکر غزل عارفانه، در آثار خود، نیاز به پرستش را جلوه‌ی خلقت می‌داند.»

۳۰۶- کدام واژه «شاخص» است؟

حکیم

سال ۸۷

۳۰۷- کدام واژه «متمم اسم» است؟

پرستش

سال ۸۷

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۳۰۸- یک گروه اسمی بیابید که در آن وابسته‌ی وابسته «صفت مضاف‌الیه» باشد، سپس نمودار پیکانی آن را رسم کنید.

مبتکر غزل عارفانه
7-7

سال ۸۷

با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«... آن‌چه در کویر می‌روید، گز و تاق است. این درختان بی‌باک و صبور و قهرمان، این درختان شجاعی که در جهنم می‌رویند، اما اینان برگ و باری ندارند و در پایان به جرم گستاخی در برابر کویر، از ریشه‌شان برمی‌کنند و در تنورشان می‌افکنند.»

۳۰۹- «گز و تاق» نماد چیست؟

نماد انسان‌های سخت‌کوش و مقاوم کویر (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۱۰- منظور از «جهنم» چیست؟

کویر (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۱۱- در عبارت بالا یک تشخیص پیدا کنید.

درختان (۰/۵) (یا گز و تاق)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۱۲- نقش دستوری «- شان» را در واژه‌ی «تنورشان» بنویسید.

مفعول (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۱۳- معنی لغت یا ترکیب مشخص شده را بنویسید.

باز زین و برگ را بر گرده‌ی گهرها و گُرندها نهادند.

اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۳۱۴- کدام بخش از متن زیر به اعتقاد قدما اشاره کرده است؟

«گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر، ستارگان زیبا و خاموش، تک تک از غیب سر می‌زنند.»

دریای سبز (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۳۱۵- در کدام یک از گزینه‌های زیر «استعاره» وجود ندارد؟

(۱) آن‌چه در کویر می‌روید، گز و تاق است، این درختان بی‌باک صبور، از سینه‌ی خشک و سوخته‌ی کویر به آتش سر می‌کشند.

(۲) آن‌چه در کویر زیبا می‌روید، خیال است.

(۳) نگاه‌های اسیرم را هم چون پروانه‌های شوق در این مزرع سبز آن دوست شاعرم رها می‌کنم.

(۴) امسال که رفتم دیگر سر به آسمان برنکردم.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۱

۳۱۶- در متن زیر منظور از بخش‌های مشخص شده چیست؟

«آن شب نیز ماه با تاللو پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سر زد و آن جاده‌ی روشن و خیال‌انگیزی که گویی، یک راست به ابدیت می‌پیوندد: «شاهراه علی»، «راه مگه»!
به ترتیب: ستارگان (۰/۲۵) کهکشان (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۵) نمره

با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«رنگ آبی فیروزه‌ای در کاشی‌کاری بناهای اصفهان، یادآور آسمان است. گل‌ها و بوته‌ها از جنبه‌ی رمزی بسیار قوی برخوردارند.»

۳۱۷- کدام واژه «معطوف» است؟

بوته‌ها (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۳۱۸- کدام واژه «قید صفت» است؟

بسیار (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۳۱۹- کدام واژه «صفت صفت» است؟

فیروزه‌ای (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۳۲۰- کدام واژه «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» است؟

اصفهان (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۳۲۱- در عبارت «آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته‌بودم و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن، مرغان

الماس‌پَر، ستارگان زیبا و خاموش، تک‌تک از غیب سر می‌زنند، بودم» «دریای سبز معلق» استعاره از چیست؟

(۱) ستارگان (۲) ستاره‌ی پروین (۳) آسمان (۴) ماه
گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۱

۳۲۲- دکتر شریعتی در جملات «ناله‌های گریه‌آلود آن امام راستین و بزرگم را که هم‌چون این شیعه‌ی گم‌نام و غریبش، در

کنار آن مدینه‌ی پلید و در قلب آن کویر بی‌فریاد، سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست ...» به چه کسی اشاره دارد؟

امام علی (ع)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۳۲۳- نمودار پیکانی گروه اسمی «سکوت شب بی‌انتها» را رسم کنید.

سکوت شب بی‌انتها (۰/۵)

سال ۹۱

۳۲۴- برای عبارت زیر یک آرایه‌ی ادبی بنویسید.

من نمازم را پی تکبیره‌الاحرام علف می‌خوانم.

تشخیص (تناسب) (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«در کتاب‌خانه‌ی مدرسه‌ی ما، هشت جلد کتاب تاریخ ایران وجود دارد که کیفیت نسبتاً خوبی دارند و با خواندن آن‌ها می‌توانیم نیاز خود را به دانستنی‌های تاریخی، برطرف کنیم.»

۳۲۵- کدام واژه «ممیز» است؟

جلد (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۳۲۶- کدام واژه «قید صفت» است؟

نسبتاً (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۳۲۷- کدام واژه «متمم اسم» است؟

دانستنی‌ها (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۳۲۸- کدام واژه «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» است؟

ما یا ایران (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۳۲۹- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

آن‌چه در کویر می‌روید، گز و تاق است.

نام درختی است که در مناطق گرم می‌روید. (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۳۰- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

روز و شب با فخر و میاهات، با شادی و غرور به تصدیق می‌نگریست.

فخر کردن، نازیدن (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۳۱- در عبارت «برف کوه هنوز آب نشده است. به آب چشمه دست نمی‌توان برد. ماست را با چاقو می‌بریم.» قسمت

مشخص شده بیانگر چیست؟

سردی هوا (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

با توجه به عبارت زیر به ۴ پرسش داده شده پاسخ دهید.

«سیدمحمد، کدخدای ده با صفای ما، زیر لب گفت: «رحمت به شیر پاکت» خسرو و هرمز اسب‌ها را هدایت کردند.»

۳۳۲- کدام گروه اسمی نقش «بدل» دارد؟

کدخدای ده باصفای ما (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۳۳- یک «معطوف» پیدا کنید و آن را بنویسید.

هرمز (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۳۴- کدام واژه «شاخص» است؟

سید (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۳۵- کدام واژه «صفت مضاف‌الیه» است؟

باصفا (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۳۶- کدام واژه «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» است؟

ما (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

با توجه به جمله‌ی زیر به ۲ پرسش زیر پاسخ دهید.

«مسعود با لباس آبی آسمانی خود در هوای نسبتاً بهاری قدم می‌زد.»

۳۳۷- کدام واژه «قید صفت» است؟

نسبتاً (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۳۸- کدام واژه «صفت صفت» است؟

آسمانی (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۳۹- در جمله‌ی زیر، گروه اسمی مفعولی را مشخص کرده و نمودار پیکانی آن را رسم کنید.

من روز گذشته کتاب این مرد را از او خریدم.

کتاب این مرد
↑
۱

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۴۰- کدام یک از جملات زیر «صفت صفت» دارد؟

الف) او در هوای نسبتاً خوب بهار به گردش می‌رود.

ب) او در هوای دلپذیر بهاری به گردش می‌رود.

ب) بهاری

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۳۴۱- کدام بخش از عبارت زیر، به بیتی از حافظ اشاره دارد؟

«نگاه‌های اسیرم را هم‌چون پروانه‌های شوق در این مزرع سبز آن دوست شاعرم رها می‌کنم.»

مزرع سبز ← مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو یادم از کشته‌ی خویش آمد و هنگام درو

سال ۸۵ ، (۰/۵) نمره

۳۴۲- منظور کلی دکتر شریعتی از عبارت «آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس در سموم

سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد.» چیست؟

توجه به عقل و دوری از احساس و عاطفه، بی‌توجهی به تخیل و الهام و معنویت می‌شود.

سال ۸۵ ، (۰/۵) نمره

۳۴۳- منظور دکتر علی شریعتی از عبارت زیر چیست؟

«صفای اهورایی آن همه زیبایی‌ها به این علم عدد بین مصلحت‌اندیش آلود.»

علم محدود و منفعت طلب توجه به معنویت و زیبایی را از بین می‌برد.

سال ۸۵ ، (۰/۵) نمره

۳۴۴- در عبارت زیر منظور از «به آب چشمه دست نمی‌توان برد» چیست؟

... برف کوه هنوز آب نشده است. به آب چشمه دست نمی‌توان برد. ماست را با چاقو می‌بریم.

سردی آب

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

با توجه به این عبارت به ۲ سؤال زیر پاسخ دهید:

«آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هرگاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر بارانهای غیبی سکوتش می گیرم و نگاههای اسیرم را همچون پروانه های شوق در این مزرع سبز آن دوست شاعرم رها می کنم، ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم.»

۳۴۵- «مزرع سبز» استعاره از چیست؟

آسمان (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۴۶- منظور از «دوست شاعرم» چه کسی است؟

حافظ (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

با توجه به متن زیر به ۳ سؤال زیر پاسخ دهید:

«ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم. ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه ی گم نام و غریبش، در کنار آن مدینه ی پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.»

۳۴۷- مقصود از «امام راستین» چه کسی است؟

حضرت علی (ع) (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۴۸- منظور از «مدینه ی پلید» کجاست؟

شهر کوفه (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۴۹- متن به چه حادثه ای اشاره دارد؟

به این که حضرت علی در نخلستان های اطراف کوفه سر در چاه می برد و راز و نیاز و گریه می کرد. (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

با توجه به متن به ۲ سؤال زیر پاسخ دهید:

«آن شب من نیز خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظاره ی آسمان رفته بودم. گرم تماشا در این دریای سبز معلق، آن شب نیز ماه با تالو پرشکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سر زد و آن جاده ی روشن و خیال انگیزی که گویی، یک راست به ابدیت می پیوندد: «شاهراه علی»، «راه مگه!»

۳۵۰- «دریای سبز معلق» و «گل های الماس» به ترتیب استعاره از چیست؟

آسمان (۰/۲۵) و ستارگان (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۵۱- منظور از عبارت مشخص شده را بنویسید.

کهکشان (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

با توجه به جمله ی زیر، به ۲ پرسش داده شده پاسخ دهید.

«علاقه ی نسبتاً زیاد او به مطالعه تحسین برانگیز است.»

۳۵۲- کدام واژه «متِّم اسم» است؟

مطالعه (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۳۵۳- کدام واژه «قید صفت» است؟

نسبتاً (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۳۵۴- با توجه به عبارت زیر، پاسخ درست هر گزینه را از درون کمانک انتخاب کنید و بنویسید.

«آنچه در کویر می‌روید، گزو تاق است... هر یک رب‌النوعی بی‌هراس، مغرور، تنها و غریب. این درختان شجاعی که در جهنم می‌رویند، اما اینان برگ و باری ندارند.»

الف) نویسنده کدام ویژگی را به «گزو تاق» نسبت نداده است؟ (تنها/قریب)

ب) مقصود از «جهنم» (کویر/دوزخ) است.

الف) قریب (۰/۲۵) ب) کویر (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۳۵۵- نویسنده در عبارت زیر، پدرش را چگونه توصیف می‌کند؟ (ذکر دو مورد کافی است)

«پس از ماه‌ها انتظار یک روز سر و کله‌اش پیدا شد. شناختنی نبود. فقط از صدایش تشخیص دادیم که پدر است. همان پدری که ایلخانی قشقای بر سفره‌ی رنگینش می‌نشست. همان پدری که گله‌های رنگارنگ و ریز و درشت داشت و فرش‌های گران‌بهای چادرش زبانزد ایل و قبیله بود.»

مبارزه سیاسی، مهمان‌نواز، ثروتمند (۰/۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۳۵۶- با توجه به عبارت زیر، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

«ادبیات عرفانی ما که بسیار غنی و گسترده است در حوزه‌ی ادبیات غنایی قرار می‌گیرد. موضوع اصلی عرفان، عشق است.»

الف) یک جمله‌ی مستقل ساده پیدا کنید و آن را بنویسید.

ب) یک جمله‌ی مستقل مرکب پیدا کنید و آن را بنویسید.

پ) کدام واژه، «صفت مضاف الیه» است؟

الف) موضوع اصلی عرفان، عشق است. (۰/۲۵)

ب) ادبیات عرفانی ما که بسیار غنی و گسترده است در حوزه‌ی ادبیات غنایی قرار می‌گیرد. (۰/۲۵)

پ) غنایی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۷۵) نمره

۳۵۷- با توجه به عبارت زیر، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

«کدخدا صدای پای اصلان را شنید و گفت: «من و سید احمد، مشدی رو می‌بریم شهر.»

الف) کدام واژه «شاخص» است؟

ب) کدام واژه «مضاف الیه مضاف الیه» است؟

الف) سید (۰/۲۵) ب) اصلان (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

با توجه به عبارت زیر به ۳ پرسش زیر پاسخ دهید.

«سرودهای کوتاه و عمیق رایبندرانات تاگور، شهرت جهانی دارد. این نوشته‌ها لبریز از نکته‌های بسیار لطیف و بدیع هستند.»

۳۵۸- کدام واژه «متمم اسم» است؟

نکته‌ها (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۳۵۹- کدام واژه یکی از نقش‌های تبعی را دارد؟

عمیق یا بدیع (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۳۶۰- کدام واژه «قید صفت» است؟

بسیار (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۳۶۱- در عبارت زیر، جمله‌ی «به آب چشمه دست نمی‌توان برد» بیانگر چیست؟

«... برف کوه هنوز آب نشده‌است. به آب چشمه دست نمی‌توان برد. ماست را با چاقو می‌بریم.»

سردی هوا یا سردی آب (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

با توجه به جمله‌ی داده‌شده، به ۳ پرسش زیر پاسخ دهید.

جلد نسبتاً زیبای کتاب سارا به رنگ آبی آسمانی است.

۳۶۲- کدام واژه «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» است؟

سارا (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۳۶۳- کدام واژه «صفت صفت» است؟

آسمانی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۳۶۴- کدام واژه «قید صفت» است؟

نسبتاً (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۳۶۵- معنی عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

در پایتخت به تکاپو افتادم تا درخت بیداد را از بیخ و بن براندازم.

در پایتخت به تلاش (جست‌وجو) افتادم (۰/۲۵) تا ظلم و ستم را (۰/۲۵) به طور کامل نابود کنم. (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۳۶۶- با توجه به عبارت زیر، نویسنده بعد از خواندن نامه‌ی برادرش چه تصمیمی گرفت؟

«نامه‌ی برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی! بوی جوی مولیان مدهوشم کرد. فردای همان

روز، ترقی را رها کردم. پا به رکاب گذاشتم و به سوی زندگی روان شدم. تهران را پشت سر نهادم و به سوی بخارا

بال و پر گشودم.»

تصمیم گرفت که به ایل (زادگاهش) باز گردد. (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۳۶۷- با توجه به جمله‌ی زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«در بالای غار حرا، مرکز تفکرات آسمانی، ماه نور ملایم و لطیف خود را پخش می‌کرد و روشنایی بسیار درخشان خود را به کاینات می‌داد.»

الف) کدام واژه «صفت مضاف‌الیه» است؟

ب) کدام واژه «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» است؟

پ) کدام واژه «قید صفت» است؟

ت) کدام گروه اسمی در نقش «بدل» به کار رفته است؟

الف) آسمانی (۰/۲۵) ب) حرا (۰/۲۵) پ) بسیار (۰/۲۵) ت) مرکز تفکرات آسمانی (۰/۲۵)
سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۳۶۸- با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«نیک از دامنهٔ تپه‌های سوخته گذشت و به پلی که روی رودخانه بود، رسید. از بالای پل به آب آن که از ریگ‌های رنگارنگ کف رود، رنگین به نظر می‌رسید، نگاه کرد.»

الف) کدام واژه «مضاف‌الیه» است؟

ب) کدام واژه «صفت مضاف‌الیه» است؟

الف) رود (۰/۲۵) ب) سوخته (۰/۲۵) (ص ۱۰۸)

سال ۹۵

۳۶۹- با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«کدخدای ده، سید مراد، برای میهمانی افطاری سه شانه تخم‌مرغ خرید. او از همکاری کاملاً صمیمانه روستاییان، بسیار خرسند شده بود.»

الف) کدام واژه «ممیز» است؟

ب) کدام واژه «شاخص» است؟

پ) کدام واژه «قید صفت» است؟

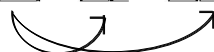
ت) کدام گروه اسمی نقش «بدل» دارد؟

الف) شانه (۰/۲۵) (ص ۱۰۷) ب) سید (۰/۲۵) (ص ۹۵)
پ) کاملاً (۰/۲۵) (ص ۱۰۸) ت) سید مراد (۰/۲۵) (ص ۹۶)

سال ۹۵

۳۷۰- نمودار پیکانی گروه اسمی «درخت خانهٔ آنها» را رسم کنید.

(رسم درست هر پیکان) (۰/۲۵) درخت خانهٔ آنها (درس ۹ ص ۶۰)

سال ۹۵

۳۷۱- نقش واژه‌های مشخص شده را در عبارت «بیشتر حاضرین، استاد بهرامی و همکارش را می‌شناختند»، بنویسید.

شاخص (۰/۲۵) معطوف (۰/۲۵) (درس ۹ - ص ۵۷ و ۶۲)

سال ۹۵

۳۷۲- با توجه به عبارت زیر پاسخ سوالات را بنویسید.

«همه چشم در زمین که این جا می توان چند حلقه چاه عمیق زد و آن جا می شود چغندر کاری کرد! و دیدارها همه بر خاک و سخن از خاک! که آن عالم پرشگفتی و راز، سرایی سرد و بی روح شد.»

الف) عبارت «دیدارها همه بر خاک و سخن ها همه از خاک» بیان گر چه نوع نگرشی است؟

ب) مقصود از ترکیب «آن عالم پرشگفتی و راز» چیست؟

الف) بیان گر نگرش مادی (۰/۲۵) ب) آسمان (۰/۲۵) - درس ۲۰ - ص ۸۸

سال ۹۴

۳۷۳- با توجه به جمله زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.

«کتاب گران قدر بیهقی که به صورت رمانی بسیار گیرا و دل چسب نگاشته شده است، بیان گر قدرت نویسنده است.»

الف) کدام واژه «معطوف» است؟

ب) کدام واژه «قید صفت» است؟

پ) یک واژه بیابید که «مضاف الیه مضاف الیه» باشد.

الف) دل چسب (۰/۲۵) - ص ۹۶

ب) بسیار (۰/۲۵)

پ) نویسنده (۰/۲۵) - ص ۱۰۸

سال ۹۴

۳۷۴- تفاوت بازنویسی و بازآفرینی در چیست؟

درباز آفرینی می توانیم از هر زاویه ای که بخواهیم وارد شویم (۰/۲۵) و ساختمان اثر را به کلی درهم ریزیم. (۰/۲۵) - درس ۱۶ - ص ۱۰۹

سال ۹۴

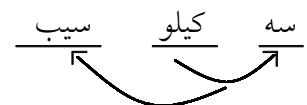
۳۷۵- واژه «نسبتاً» را در یک گروه اسمی به عنوان قید صفت به کار ببرید.

خانه نسبتاً بزرگ (یا هر مثال درست دیگر) (۰/۵) درس ۹ ص ۶۰

سال ۹۴

۳۷۶- نمودار پیکانی گروه اسمی «سه کیلو سیب» را رسم کنید.

رسم درست هر قسمت نمودار پیکانی (۰/۲۵) جمعاً ۰/۵ نمره) درس ۹ - ص ۶۰

سال ۹۴

۳۷۷- در عبارت زیر مفهوم «خط و خال انداختن جوجه کبک ها» را بنویسید.

«صدای بلدرچین یک دم قطع نمی شود. جوجه کبک ها، خط و خال انداخته اند و کبک دری در قلّه های کمانه، فراوان شده است.»

بزرگ شدن جوجه کبک ها (۰/۲۵) ص ۱۴۸

سال ۹۵

۳۷۸- عبارت زیر را به فارسی روان بازگردانی کنید:

مادر چشم به راه توست. آب خوش از گلویش پایین نمی رود.

مادر منتظر توست و روزگار خوشی ندارد (آسایش ندارد). (۰/۵)

سال ۹۵ ، (۰/۵) نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۳۷۹- با توجه به عبارت «شاهین تیزبال افقها بودم. زنبوری طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.» نویسنده، زندگی خود را پس از کارمند شدن در بانک چگونه توصیف کرده است؟
بلندپرواز بودم اما تنزل کردم. (آرزوهای بلندپروازانه‌ی من در حد کارمند شدن تنزل کرد) یا هر مفهوم درست دیگر
(۰/۵)

سال ۹۵ ، (۰/۵) نمره

۳۸۰- با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید.
«نگاه‌های اسیرم را هم‌چون پروانه‌های شوق در این مزرع سبز آن دوست شاعرم رها می‌کنم.»

الف) منظور از «مزرع سبز» چیست؟

ب) «دوست شاعرم» در این عبارت کیست؟

الف) آسمان (۰/۲۵) ب) حافظ (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۵) نمره

۳۸۱- نویسنده، در عبارت زیر کدام نوع زندگی را مطلوب می‌داند؟
«برای کسانی که در کنار گواراترین چشمه‌ها چادر می‌افراشتند، آب انبار آن روزی تهران مصیبت بود.»
زندگی در طبیعت روستا یا زندگی در ایل (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

درس دهم

۳۸۲- با توجه به بیت زیر، نقش دستوری «ش» در «کسیش» را بنویسید.
«بگفتا گر کسیش آرد فرا چنگ
بگفت آهن خورد و خود بود سنگ»

مفعول (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۳۸۳- در کدام گزینه، آرایه‌ی «حس آمیزی» به کار رفته است؟
(۱) همی خاک لعلش برآمد به ماه
(۲) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه
(۳) سخن گفتنش با پسر نرم دید
(۴) اگر کوه آتش بود بسپر
گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (۰/۵)

سال ۹۰

۳۸۴- عبارت زیر به شیوه‌ی بلاغی است یا عادی؟
رسید مژده که آمد بهار و سبزه دمید.
شیوه‌ی بلاغی

سال ۸۱

۳۸۵- عبارت زیر به شیوه‌ی بلاغی است یا عادی؟ چرا؟
«رسید مژده که آمد بهار و سبزه دمید.»
به شیوه بلاغی، زیرا این جمله براساس قواعد دستوری نیست.

سال ۸۴ ، (۰/۵) نمره

با توجه به متن زیر به ۴ سؤال بعدی پاسخ دهید:
«بهاران، رقص آرزوی من است در پیچ‌وتاب گیسوان باغ، بیا تا از دست‌چینِ نوبرانه‌ی باد سبدی از طراوت پر کنیم.»
۳۸۶- نوع «ان» در بهاران بر چه مفهومی دلالت دارد؟
بر مفهوم قید (زمان) دلالت دارد. (۰/۲۵)

سال ۸۵ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۳۸۷- در متن بالا کدام جمله به شیوهی بلاغی بیان گردیده است؟
جملهی اول (۰/۲۵)

سال ۸۵ ، (۰/۲۵) نمره

۳۸۸- صامت میانجی در واژهی «گیسوان» کدام است؟
(و) (۰/۲۵)

سال ۸۵ ، (۰/۲۵) نمره

۳۸۹- واژه‌ای را بیابید که در آن فرآیند واجی کاهش دیده می‌شود.
دست‌چین (۰/۲۵)

سال ۸۵ ، (۰/۲۵) نمره

۳۹۰- در جملهی «الهی ترسانم به بدی خود»، چه عاملی باعث به‌وجود آمدن شیوهی بلاغی شده است؟
فعل بر متمم مقدم شده است. (۰/۵)

سال ۸۶ ، (۰/۵) نمره

۳۹۱- چه عاملی در شعر مقابل منجر به شیوهی بلاغی شده است؟ «به شکوفه‌ها به باران / برسان سلام ما را»
متمم مقدم شده است. یا تقدیم متمم

سال ۸۷

۳۹۲- وجود چه عاملی در مصراع زیر منجر به شیوهی بلاغی شده است؟
«خواهد به سر آمد غم هجران تو یا نه؟»

جابه‌جایی اجزای کلام (فعل، مقدم شده است.) (۰/۲۵) یا هر پاسخ مناسب دیگر

سال ۸۸ ، (۰/۲۵) نمره

۳۹۳- مصراع زیر به شیوهی بلاغی ساخته شده است یا به شیوهی عادی؟
«بخواهد هم از تو پدر کین من»
شیوهی بلاغی (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۳۹۴- در شعر زیر از شیوهی بلاغی استفاده شده است یا عادی؟
«به شکوفه‌ها به باران / برسان سلام ما را»
بلاغی (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۳۹۵- جملهی زیر براساس شیوهی بلاغی است یا عادی؟
«بزرگمردی بود خواجه نظام‌الملک»
بلاغی (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

درس دوازدهم

۳۹۶- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.
هیونان به هیزم کشیدن شدند

همه شهر ایران به دیدن شدند

اسب و شتران بزرگ مشغول به هیزم کشیدن شدند؛ همه‌ی مردم ایران نیز به تماشا مشغول گشتند.

سال ۸۴ ، (۰/۵) نمره

۳۹۷- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.
بیامد دو صد مرد آتش‌فروز

دمیدند گفتی شب آمد به روز

دویست مرد آتش روشن‌کن آمدند و در آن دمیدند انگار روز به شب تبدیل شد.

سال ۸۴ ، (۰/۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

با توجه به شعر زیر، به ۲ پرسش بعدی پاسخ دهید:

چنین گفت موبد به شاه جهان
چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی

که درد سپهبد نماند نهان
بباید زدن سنگ را بر سبوی

۳۹۸- «موبد» به چه معناست؟

موبد: روحانی مشاور در امور سلطنت

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۳۹۹- «سنگ بر سبوی زدن» کنایه از چیست؟

آزمایش و امتحان کردن.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۴۰۰- بیت زیر را به نثر روان برگردانید.

چو بخشایش پاک یزدان بود
وقتی بخشایش خداوند پاک باشد، آب و آتش در نظرش یکسان است.

دم آتش و آب یکسان بود

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۴۰۱- مفهوم مصراع دوم بیت «سیاوش چنین گفت کای شهریار / که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار» چیست؟

تحمل دوزخ برای من از پذیرش این سخن آسان تر است.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۴۰۲- بیت زیر را به نثر روان برگردانید.

سراسر همه دشت بریان شدند
همه‌ی مردم دشت غمگین شدند و به خاطر چهره‌ی خندان او گریستند.

بر آن چهر خندانش گریان شدند

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۴۰۳- تفاوت معنایی «فرمودن» را در ابیات زیر بیان کنید.

الف) و ز آن پس به موبد بفرمود شاه
ب) آن همه ناز و تنعم که خزان می فرمود

که بر چوب ریزند نفت سیاه
عاقبت در قدم باد بهار آخر شد

در بیت اول به معنی دستور دادن
در بیت دوم به معنی انجام دادن

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

با توجه به بیت زیر، به ۲ پرسش بعدی پاسخ دهید.

مگر کآتش تیز پیدا کند گنه کرده را زود رسوا کند

۴۰۴- مگر به چه معنایی به کار رفته است؟

شاید (امید است)

سال ۸۴ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۰۵- این واژه با کدام یک از ابیات زیر تناسب معنایی دارد؟

فراوان سخن باشد آکنده گوش
مگر کز شمار تو آید پدید

نصیحت نگیرد مگر در خموش
که نوبت به فرزند من چون رسید

بیت دوم

سال ۸۴ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۰۶- مفهوم عبارت «که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار» چیست؟

با این حرف تو تحمل آتش جهنم برای من آسان شد.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۴۰۷- معنی و مفهوم نثر زیر را بنویسید.

باید زدن سنگ را بر سبوی.

باید به آزمایش و امتحان پرداخت.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۴۰۸- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.

چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی

باید زدن سنگ را بر سبوی

اگر می خواهی حقیقت آشکار شود، باید به آزمایش و امتحان پردازی.

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

۴۰۹- معنی و مفهوم شعر زیر را بنویسید.

به نیروی یزدان نیکی دهش

کزین کوه آتش نیابم تپش

به کمک خداوند نیکی دهنده از این کوه آتش هراس ندارم (از آن عبور می کنم).

سال ۸۴ ، (۵/۰ نمره)

با توجه به بیت های زیر به سوالات پاسخ دهید:

«مگر کآتش تیز پیدا کند گنه کرده را زود رسوا کند

اگر کوه آتش بود بسپرم ازین تنگ خوار است اگر بگذرم»

۴۱۰- مفهوم مصراع اول بیت اول چیست؟

شاید آتش سوزنده حقیقت را روشن و مشخص سازد.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۱۱- واژه ی «خوار» به چه معنا است؟

آسان یا سهل

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۱۲- یک آرایه ی ادبی در مصراع دوم بیت زیر بنویسید.

«یکی تازی ای بر نشسته سیاه

همی خاک نعلش برآمد به ماه»

اغراق، ماه ← مجاز از آسمان، خاک نعلش برآمد به ماه ← کنایه از سرعت زیاد (ذکر یک مورد)

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۱۳- بیت زیر را به فارسی روان بنویسید.

بدانگه که شد پیش کاووس باز

فرود آمد از باره، بردش نماز

[سیاوش] وقتی پیش کیکاووس رفت، از اسب پیاده شد و تعظیم و فروتنی کرد.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۱۴- آرایه ی مشترک دو مصراع زیر را مشخص کنید:

الف) زمین گشت روشن تر از آسمان

ب) همی خاک نعلش برآمد به ماه

اغراق

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۱۵- مفهوم بیت زیر را به فارسی روان بنویسید.

گذر بود چندان که گویی سوار

میانه برفتی به تنگی چهار

فضای خالی بین دو کوه هیزم به اندازه ای بود که چهار نفر سوار به سختی می توانستند از آن عبور کنند.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۱۶- در بیت «سراسر همه دشت بریان شدند/ بر آن چهر خندانش گریان شدند»

الف) کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟

ب) معنای مجازی آن را بنویسید.

الف) دشت ب) مردم دشت

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۱۷- مفهوم بیت زیر را به فارسی روان بنویسید.

اگر کوه آتش بود بسپر من ازین تنگ خوار است اگر بگذرم
اگر قرار بر عبور از میان آتش باشد، برای من آسان است.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۱۸- مصراع دوم بیت زیر بیانگر کدام ویژگی حماسه است؟

«چو بخشایش پاک یزدان بود
خرق عادت

سال ۸۸ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۱۹- مفهوم اصلی مصراع اول بیت زیر را بنویسید.

«سراسر همه دشت بریان شدند
همه‌ی مردم غمگین شدند.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۲۰- با توجه به بیت «سرِ پُر ز شرم و بهایی مراست
می‌داند؟

سیاوش رهایی خود را در اثبات بی‌گناهی‌اش می‌داند.

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۲۱- در بیت «فرود آمد از اسب کاووس شاه/ پیاده سپهد، پیاده سپاه» منظور از سپهد چه کسی است؟
کاووس

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۲۲- مفهوم مصراع «که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار» چیست؟

آتش دوزخ در برابر این سخن (تهمت) برای من ناچیز و بی‌ارزش است. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)

سال ۸۸ ، (۵/۰ نمره)

۴۲۳- چه عاملی در نوشته‌ی زیر منجر به شیوه‌ی بلاغی شده است؟

به شکوفه‌ها به باران
تقدیم متمم (۲۵/۰) (متمم در ابتدا ذکر شده است.)
برسان سلام ما را

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

با توجه به ابیات زیر به پرسش پاسخ دهید:

چو او را بدیدند برخاست غو
چنان آمد اسب و قبای سوار
که آمد ز آتش برون شاه نو
که گفתי سمن داشت اندر کنار

۴۲۴- منظور از «شاه نو» چه کسی است؟

سیاوش (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۲۵- بیت دوم به کدام زمینه‌ی حماسی اشاره دارد؟

خرق عادت (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۴۲۶- عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.

سیاوش را کرد باید درست.

باید سیاوش را اصلاح و تنبیه کرد. (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۲۷- شعر زیر را به نثر روان برگردانید.

بدانگه که شد پیش کاووس باز

[سیاوش] هنگامی که نزد کاووس رفت (۰/۲۵) از اسب پایین آمد (۰/۲۵) و بر او تعظیم کرد. (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۴۲۸- در عبارت «الهی، ترسانم از بدی خود.»، از شیوهی بلاغی استفاده شده است یا عادی؟

بلاغی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۴۲۹- در بیت زیر، از شیوهی بلاغی استفاده شده است یا عادی؟

«دریاب کنون که نعمت هست به دست

کاین دولت و ملک می رود دست به دست»

بلاغی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۴۳۰- در عبارت «بزرگ مردی بود خواجه نظام الملک.»، از شیوهی بلاغی استفاده شده است یا عادی؟

بلاغی (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۴۳۱- در مصراع «طلوع می کند آن آفتاب پنهانی»، از شیوهی بلاغی استفاده شده است یا عادی؟

بلاغی (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۴۳۲- در جملهی «بزرگ مردی بود خواجه نظام الملک» از کدام شیوه استفاده شده است؟ (عادی- بلاغی)

بلاغی (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

درس سیزدهم

۴۳۳- شعر زیر را به نثر روان بنویسید.

بی عیار و شعر محض خوب و خالی نیست

این شعر، شعر بدون سنجش و فقط یک شعر زیبا و جذاب اما خالی از مفهوم نیست (۰/۵) زیرا شعری که پیام و

مفهومی نداشته باشد عالی و برتر نیست. (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)

سال ۸۹ ، (۱) نمره

۴۳۴- در مصراع «کان کلید گنج مروارید او گم شد، منظور از «کلید مروارید» چیست؟

لبخند (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۴۳۵- عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

همگنان را خون گرمی بود.

همگی (هم نوعان) (۰/۲۵) صمیمی بودند. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

باتوجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید:

«رخش را می دید و می پایید./ رخس، آن طاق عزیز، آن تایی بی همتا/ رخس درخشنده/ با هزاران یادهای روشن وزنده.»

۴۳۶- «طاق» به چه معناست؟

تک (۰/۵) (یا یکتا، یگانه)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۴۳۷- منظور از «هزاران یادهای روشن وزنده» چیست؟

خاطرات روشن و به یادماندنی (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۴۳۸- در متن بالا یک حس آمیزی بیابید.
یادهای روشن (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۵/۰) نمره

۴۳۹- عبارت زیر را به نثر روان بنویسید:

این عیار مهر و کین مرد و نامرد است.

این میزان سنجش (۰/۲۵) دوستی و دشمنی (۰/۲۵) جوانمردی و ناجوانمردی است. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۷۵/۰) نمره

باتوجه به شعر زیر به ۲ سوال داده شده ، پاسخ مناسب دهید.

«آری اکنون تهمتن با رخس غیرت مند، / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان گم بود، / پهلوان هفت خوان ، اکنون

/ طعمه‌ی دام و دهان خوان هشتم بود»

۴۴۰- باتوجه به گزینه‌های زیر، شاعر به کدام سبک گذشتگان شعر بالا را سروده است؟

(۱) خراسانی (۲) هندی (۳) عراقی (۴) بازگشت

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۲۵/۰) نمره

۴۴۱- «خوان هشتم» اشاره به چیست؟

گرفتاری در چاه به دست شغاد نابردار (یا سرنوشت و مرگ رستم) (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۵/۰) نمره

۴۴۲- عبارت زیر را به نثر امروزی بنویسید.

کان کلید گنج مروارید او گم شد.

(رستم) دیگر نمی‌خندید. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۲۵/۰) نمره

۴۴۳- درستی یا نادرستی معنی واژه‌ی داخل کمانک را مشخص کنید.

آن هریوه‌ی خوب و پاک آیین روایت کرد. (هریوه‌ی: بزرگ مرد)

نادرست (۰/۲۵) هریوه‌ی: اهل هرات

سال ۹۰ ، (۲۵/۰) نمره

با توجه به بیت زیر، به ۲ سؤال داده شده پاسخ دهید.

«بعد چندی که گشودش چشم / رخس خود را دید / بس که خونس رفته بود از تن»

۴۴۴- «ش» در گشودش، «مضاف الیه» کدام واژه است؟

چشم (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۲۵/۰) نمره

۴۴۵- مرجع ضمیر «ش» در واژه‌ی خونس چیست؟

تن (رخس) (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۲۵/۰) نمره

۴۴۶- عبارت زیر را به نثر روان امروزی بازگردانید.

سورتِ سرمای دی بیدادها می‌کرد.

تندی و شدت سرمای دی ماه بسیار بود. (هوا خیلی سرد بود). (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۲۵/۰) نمره

۴۴۷- درستی یا نادرستی معنی واژگان داخل کمانک را مشخص کنید.

این عیار مهر و کین مرد و نامرد است. (عیار: سنگ محک)

درست (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۲۵/۰) نمره

۴۴۸- عبارت زیر را به نثر امروزی بنویسید.

مرد نقال از صدایش ضجه می‌بارید/ و نگاهش مثل خنجر بود.

در صدای مرد داستان‌گو غمی پنهان بود (بیان غمگینی داشت) (۵/۰) و تند و تیز نگاه می‌کرد. (۲۵/۰)

سال ۹۱ ، (۷۵/۰ نمره)

۴۴۹- در شعر زیر «ادات تشبیه» را مشخص کنید.

«همگنان خاموش/ گرد بر گردش، به کردار صدف بر گرد مروارید/ پای تا سر گوش»

به کردار (۲۵/۰)

سال ۹۱ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۵۰- براساس بیت «آری اکنون شیر ایران شهر/ تهمتن گرد سجستانی»، «تهمتن گرد سجستانی» لقب کیست؟

رستم

سال ۹۰ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۵۱- در مصراع «او شغاد، آن نابردار بود»، یک ایهام وجود دارد، آن را بیابید و معانی مختلف آن را بنویسید.

ایهام: نابردار، ۱- برادر ناجوانمرد ۲- برادر ناتنی

سال ۹۰ ، (۷۵/۰ نمره)

۴۵۲- به فارسی روان بنویسید.

همگنان را خون گرمی بود.

همه صمیمی بودند.

سال ۹۰ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۵۳- معنی و مفهوم شعر زیر را به نثر روان بنویسید.

مرد نقال از صدایش ضجه می‌بارید/ و نگاهش مثل خنجر بود.

مرد نقال با ناله و زاری حکایت می‌کرد و نگاهش بسیار تیز بود.

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۴۵۴- با توجه به شعر زیر، شاعر از زبان نقال، بین شاهنامه و دیگر سروده‌ها چه تفاوتی را بیان می‌دارد؟

«قصه است این قصه، آری قصه درد است/ شعر نیست/ این عیار مهر و کین مرد و نامرد است»

شاهنامه فقط شعر نیست بلکه یک حقیقت است و پیام دارد. (یا زاییده‌ی تخیل شاعر نیست.)

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۴۵۵- درستی یا نادرستی معنی واژه‌ی داخل کمانک را مشخص کنید.

تهمتن گرد سجستانی (سجستانی: سیستانی، اهل سیستان)

درست (۲۵/۰)

سال ۹۱ ، (۲۵/۰ نمره)

۴۵۶- عبارت و اشعار زیر را به نثر روان امروزی بنویسید.

این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد

شاید این اولین بار بود (۲۵/۰) که لبخند از لبان رستم محو شد. (۵/۰)

سال ۹۱ ، (۷۵/۰ نمره)

۴۵۷- عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

این عیار مهر و کین مرد و نامرد است

این شعر ابزار سنجش محبت و دشمنی (۵/۰) جوانمرد و ناجوانمرد است. (۲۵/۰)

سال ۹۱ ، (۷۵/۰ نمره)

۴۵۸- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

آن هریره‌ی خوب و پاک‌آیین - روایت کرد

صفت نسبی منسوب به هرات، اهل هرات (۲۵/۰)

سال ۹۱ ، (۲۵/۰ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۴۵۹- عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

پهلوان هفت‌خوان، اکنون / طعمه‌ی دام و دهانِ خوان هشتم بود.

اکنون رستم (۰/۲۵) اسیر و گرفتار (خوراک و شکار) چاه (مکر) شده بود. (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۴۶۰- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

آری اکنون شیر ایران شهر / تهمن گرد سجستانی

سیستانی، اهل سیستان (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

با توجه به متن زیر به ۲ پرسش بعدی پاسخ دهید.

در شعر «بر درختی که به زیرش ایستاده بود، / و بر آن تکیه داده بود / و درون چه نگه می‌کرد»،

۴۶۱- «چه» مخفف کدام واژه است؟

چاه (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۴۶۲- مرجع ضمیر «ش» در واژه‌ی مشخص شده، کدام است؟

درخت (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۴۶۳- با توجه به شعر زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«مرد نقال - آن صدایش گرم، نایش گرم، / آن سکوتش ساکت و گیرا / و دمش، چونان حدیث آشنایش گرم - راه

می‌رفت و سخن می‌گفت.»

الف) شاعر صدای گرم و گیرای نقال را به چه چیزی تشبیه کرده است؟

ب) منظور از «حدیث آشنا» چیست؟

الف) حدیث آشنا (۰/۲۵) ب) داستان‌های شاهنامه (۰/۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۴۶۴- در شعر زیر، کدام گزینه درباره‌ی واژه‌ی مشخص شده درست است؟

«هفت خوان را زاد سرو مرو / یا به قولی «ماخ‌سالار» آن گرامی مرد / آن هریوه‌ی خوب و پاک‌آیین روایت کرد.»

۱) صفت نسبی ۲) اسم ۳) قید تشبیه ۴) صفت شمارشی

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۲

۴۶۵- عبارت یا شعر زیر را به نثر روان امروزی بنویسید.

سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد.

شدّت (تندی و تیزی) ظلم و ستم (سرمای زمستان)، بسیار زیاد بود. (۰/۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

بخش زیر از شعر «اخوان ثالث» است. به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

چاه غدر ناجوانمردان / چاه چونان ژرفی و پهنانش، بی‌شرمیش ناباور / و غم‌انگیز و شگفت‌آور

۴۶۶- اشاره به چه موضوعی دارد؟

گرفتارشدن رستم در چاه

سال ۸۵ ، (۰/۵) نمره

۴۶۷- چه چیزی را توصیف می‌کند؟

بی‌شرمی حيله و نیرنگ

سال ۸۵ ، (۰/۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۴۶۸- عبارت‌های مشخص شده در هریک از اشعار زیر از نظر آرایه‌ی ادبی چه تفاوتی با یک‌دیگر دارند؟

الف- این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد
ب- آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید - / گم نمی‌شد از لبش لبخند

الف- استعاره ب) تشبیه (مشبه‌به)

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۴۶۹- در شعر «مرد نقال از صدایش ضجه می‌بارید / و نگاهش مثل خنجر بود» منظور از قسمت مشخص شده چیست؟
نگاهش تیز و پر از کینه بود.

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۴۷۰- معنی بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد.

شاید این اولین بار بود که او (رستم) لبخند نمی‌زد.

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۴۷۱- در مصراع «گرچه بیرون تیره بود و سرد، هم‌چون ترس»، «مشبه» کدام واژه است؟

بیرون (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۴۷۲- عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

همگنان خاموش / گرد برگردش، به کردار صدف بر گرد مروارید / پای تا سر گوش

مردم همه ساکت بودند (۲۵/۰) همچون صدفی که مروارید را در میان بگیرد، مرد نقال را در میان گرفته بودند (۵/۰) و به سخنان نقال با تمام وجود گوش می‌کردند. (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۱ نمره)

۴۷۳- در شعر زیر دو آرایه‌ی ادبی بیابید:

«مرد نقال، آن صدایش گرم، نایش گرم، / آن سکوتش ساکت و گیرا / و دمش، چونان حدیث آشنایش گرم / راه می‌رفت و سخن می‌گفت.»

حس آمیزی، تشبیه، مجاز، استعاره، واج‌آرایی، مراعات‌نظیر (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۴۷۴- عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.

این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد.

شاید این اولین بار بود که رستم لبخند نمی‌زد. (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

با توجه به متن به ۲ سؤال زیر پاسخ دهید:

«مرد نقال آن صدایش گرم / و دمش چونان حدیث آشنایش گرم / راه می‌رفت و سخن می‌گفت.»

۴۷۵- در مصراع اول یک آرایه‌ی ادبی بیابید.

حس آمیزی (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۴۷۶- منظور از «حدیث آشنا» چیست؟

داستان‌های شاهنامه (۵/۰)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۴۷۷- عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

این عیار مهر و کین مرد و نامرد است.

این (شعر) میزان سنجش مهرورزی و دشمنی جوانمرد و ناجوانمرد است. (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۴۷۸- عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

در بُنِ این چاهِ آبش زهرِ شمشیر و سنان، گم بود

در عمق چاهی که آب آن (۰/۲۵) زهر شمشیر و سرنیزه بود (۰/۲۵)، ناپیدا بود. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۷۵) نمره

۴۷۹- درست یا نادرست بودن عبارت زیر را تعیین کنید.

در شعر «سورتِ سرمایِ دی بیدادها می‌کرد/ و چه سرمایی، چه سرمایی!»، تکرار «چه سرمایی، چه سرمایی» نشانه‌ی تأکید بر ظلم است.

درست است. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۴۸۰- در عبارت زیر معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

سورتِ سرمایِ دی بیدادها می‌کرد.

تندی، تیزی، شدت اثر (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۴۸۱- در مصراع «کان کلید گنج مروارید او گم شد» منظور شاعر از «گنج مروارید» چیست؟

لبخند روی لبان رستم (۰/۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۴۸۲- عبارت زیر را به نثر روان و ساده امروزی بنویسید.

رخش را می‌دید و می‌پایید.

رخش را می‌دید و مراقب بود (زیر نظر داشت) (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۴۸۳- با توجه به شعر زیر، شاعر چه تفاوتی بین شعر خود و دیگر سروده‌ها قائل شده است؟

«قصه است این، قصه، آری قصه درد است/ شعر نیست،/ این عیار مهر و کین مرد و نامرد است/ بی عیار و شعر

محض خوب و خالی نیست/ هیچ - هم چون پوچ - عالی نیست»

شعر خود را فقط دارای ظاهر زیبا نمی‌داند (۰/۲۵) بلکه آن را پر محتوا و ابزار سنجش خوبی و بدی می‌داند. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۴۸۴- شعر زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

داشتم می‌گفتم، آن شب‌نیز/ سورتِ سرمایِ دی بیدادها می‌کرد.

داشتم می‌گفتم، در آن ظلمت (جامعه‌ی پر ظلم پهلوی) (۰/۲۵) شدت ظلم و ستم (۰/۲۵) بسیار زیاد بود. (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۷۵) نمره

۴۸۵- در شعر زیر معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

چوب‌دستی منتشا مانند در دستش

مأخوذ از نام شهر منتشا، عصای مخصوص از چوب ستر و گره‌دار که درویشان و قلندران با خود دارند. (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۴۸۶- با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«دیگر اکنون آن، عماد تکیه و امید ایرانشهر، / شیر مرد عرصه ناوردهای هول، / طعمه دام و دهانِ خوان هشتم بود.»

الف) منظور از «شیر مرد عرصه ناوردهای هول» کیست؟

ب) مقصود از «خوان هشتم» چیست؟

الف- رستم (۰/۲۵) ب) چاه (کشته شدن رستم در چاه) (۰/۲۵) (درس ۵ - ص ۲۹)

سال ۹۵

۴۸۷- با توجه به شعر «خوان هشتم را / من روایت می‌کنم اکنون / من که نامم ماث»:

الف) «ماث» سر واژه چیست؟

ب) کدام یک از اجزای جمله حذف شده است؟

الف) مهدی اخوان ثالث (۰/۵) ب) است (فعل) (۰/۲۵) (درس ۲۴ - ص ۱۰۹)

سال ۹۵

۴۸۸- ترکیب «کلید گنج مروارید او گم شد» در شعر زیر چه مفهومی دارد؟

«این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»

لبخند نمی‌زد یا نخندید. (۰/۵) - درس ۲۴ - ص ۱۱۴

سال ۹۴

۴۸۹- در شعر زیر «وجه‌شبه» چیست؟

«هیچ - هم چون پوچ - عالی نیست»

عالی نیست (۰/۲۵) - درس ۲۴ - ص ۱۱۰

سال ۹۴

۴۹۰- شعر زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

گویی از تن حسّ و هوشش رفته بود و داشت می‌خواید. / او / از تن خود- بس بتر از رخس- / بی‌خبر بود و نبودش
اعتنا با خویش.

(رستم) گویی تاب و توانش (حسّ و هوشش) را از دست داده بود (ضعیف شده بود) (۰/۲۵) و در حال مرگ بود

(۰/۲۵) و از تن خود- که بسیار بدتر از بدن (زخمی) رخس (اسبش) بود- کاملاً ناآگاه (بی‌خبر) بود (۰/۲۵) و اصلاً

توجه و اعتنایی به حال و وضع خودش نداشت. (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۱ نمره)

۴۹۱- در بیت زیر «مشبّه به» کدام واژه است؟

«مرد نَقال- آن سکوتش ساکت و گیرا/ و دَمَش، چونان حدیث آشنایش گرم- / راه می‌رفت و سخن می‌گفت.»

حدیث (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵ نمره)

۴۹۲- منظور از «کمندِ شصت خم» در شعر زیر چیست؟

«هم‌چنان که می‌توانست او، اگر می‌خواست / کان کمندِ شصت خمّ خویش بگشاید»

ریسمان بلند- طناب بلند (۰/۲۵)

سال ۹۶ ، (۰/۲۵ نمره)

۴۹۳- در مصرع «کان کلید گنج مروارید به او گم شد» منظور شاعر از «کلید گنج مروارید» چیست؟

لبخند شاعر (۰/۵)

سال ۹۶ ، (۰/۵ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیر دولتی شهرستان اهر)

۴۹۴- عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

چاه چونان ژرفی و پهناش، بی شرمیش ناباور

چاهی که بی شرمی آن مثل عمق و پهناش باورکردنی نیست. (۰/۵)

سال ۹۶ ، (۰/۵) نمره

۴۹۵- در شعر زیر منظور از «حدیث آشنا» چیست؟

«مرد نَقال آن صدایش گرم، نایش گرم، و دمش، چونان حدیث آشنایش گرم»

قصّه‌ها و روایت‌های شاهنامه (۰/۵)

سال ۹۶ ، (۰/۵) نمره

۴۹۶- در جدول زیر، هریک از نمونه‌های ستون «الف» مربوط به کدام آرایه در ستون «ب» است؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)

«الف»	«ب»
(۱) وز سَم اسب سیاه، لَوْلُو تر ریخته	تشبیه
(۲) تو مشّت درشت روزگاری	تناقض
(۳) کان کمند شصت خَمّ خویش بگشاید	کنایه
	استعاره

۱- استعاره (۰/۲۵)

۲- تشبیه (۰/۲۵)

۳- کنایه (۰/۲۵)

سال ۹۶ ، (۰/۷۵) نمره

۴۹۷- شعر زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.

آری اکنون تهمتَن با رخس غیرتمند، / در بُن این چاهِ آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود

آری اکنون رستم با اسب غیرتمند خود (۰/۲۵) در عمق چاهی که به جای آب، زهر شمشیر و نیزه داشت. (۰/۵) دیده نمی‌شد. (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۱) نمره

۴۹۸- آرایه‌ی مشترک نمونه‌های زیر را بنویسید.

الف) و صدای شوم و نامردانه‌اش در چاهسار گوش می‌پیچید.

ب) آن شب که من نظاره‌ی آسمان رفته بودم، قندیل زیبای پروین سر زد.

آرایه‌ی تشبیه (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵) نمره

درس چهاردهم

۴۹۹- در بیت زیر مقصود شاعر را از «دریا» و «شبَنم» بنویسید.

«چون به دریا می‌توان راه یافت

سوی یک شبَنم چرا باید شتافت؟»

دریا: وجود حق تعالی شبَنم: هر چیزی غیر از خدا یا سایر پدیده‌های هستی.

سال ۸۴ ، (۰/۵) نمره

۵۰۰- بیت یا عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.

هدهد پرنده‌ی دانایی بود و افسری بر سر داشت.

هدهد پرنده‌ی دانایی بود و تاجی بر سر داشت.

سال ۸۴ ، (۰/۲۵) نمره

۵۰۱- در بیت «چون فرو آیی به وادی طلب/ پیشت آید هر زمانی صد تعب» عطار «وادی طلب» را چگونه معرفی می‌کند؟

در این مرحله سختی‌های بسیاری بر سر راه سالک وجود دارد.

سال ۸۴ ، (۰/۵) نمره

۵۰۲- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

صد هزاران خلق سودایی از او.

عاشق، دیوانه

سال ۸۳ ، (۰/۲۵) نمره

۵۰۳- در بیت «صد هزاران سایه‌ی جاوید، تو/ گم شده بینی ز یک خورشید، تو» منظور از «صد هزاران سایه» و «خورشید» چیست؟

موجودات - خدا

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

با توجه به ابیات زیر به ۳ سوال بعدی پاسخ دهید:

باد خزان نکبت ایام، ناگهان
بر باغ و بوستان شما نیز بگذرد

چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد
بیداد ظالمان شما نیز بگذرد

آبی است ایستاده در این خانه مال و جاه
این آب ناروان شما نیز بگذرد

۵۰۴- کدام بیت با مصراع «هم رونق زمان شما نیز بگذرد» ارتباط معنایی دارد؟

بیت اول

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

۵۰۵- پیام محوری ابیات فوق را بنویسید.

ناپایداری ایام خوش طبقه‌ی مرّقه حاکم عصر شاعر.

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

۵۰۶- «آب ناروان» استعاره از چیست؟

مال و جاه

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

۵۰۷- بیت یا عبارت زیر را به فارسی روان برگردانید.

«گل اگر چه هست، بس صاحب جمال
حسن او در هفته‌ای گیرد زوال»

اگرچه گل بسیار زیباست اما زیبایی او در طی یک هفته از بین می‌رود.

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

۵۰۸- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

صد هزاران خلق سودایی از او

عاشق

سال ۸۲ ، (۰/۲۵) نمره

۵۰۹- در مصراع «چون گذشتی هفت وادی، درگه است» منظور از «هفت وادی» چیست؟

هفت مرحله‌ی عرفان

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

۵۱۰- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

«بعد از این وادی استغنا بود

نه درو دعوی و نه معنا بود.»

بی‌نیازی

سال ۸۲ ، (۰/۲۵) نمره

۵۱۱- در بیت زیر، مقصود از «دریا و شب‌نم» چیست؟

«چون به دریا می‌توانی راه یافت
سوی یک شب‌نم چرا باید شتافت؟»

دریا: عشق حقیقی / شب‌نم: عشق مجازی

سال ۸۲ ، (۰/۵) نمره

۵۱۲- در داستان «سی مرغ و سیمرغ» از منطق الطیر عطار، «عذرآوری مرغان» بیانگر چه مطلبی است؟
پایبندی و داشتن علایق به عوالم مادی

سال ۸۳ ، (۵/۰ نمره)

۵۱۳- در بیت زیر «مشبه» و «مشبه‌به» را بیابید.

«عاشق آن باشد که چون آتش بود
مشبه: عاشق - مشبه‌به: آتش

سال ۸۳ ، (۵/۰ نمره)

۵۱۴- معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.

از اکناف گیتی آگاهم
اطراف

سال ۸۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۵۱۵- در بیت زیر، مقصود از «دریا» و «شب‌نم» چیست؟

«چون به دریا می‌توانی راه یافت
مقصود از دریا: حق تعالی، پیشگاه الهی / شب‌نم: عشق مجازی

سال ۸۳ ، (۵/۰ نمره)

۵۱۶- در جمله‌ی زیر کدام واژه نقش تبعی دارد؟ این واژه در جمله چه نقشی دارد؟

«مردم وحشت زده، سراسیمه و سرگردانند.»
سرگردان (معطوف) - مسند

سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

۵۱۷- در جمله‌ی زیر «معطوف» کدام است؟

«نیما یوشیج و اخوان ثالث از شاعران نوپرداز هستند.»
معطوف ← اخوان ثالث

سال ۸۱ ، (۵/۰ نمره)

۵۱۸- برای نقش تبعی «بدل» یک مثال ذکر کنید.

علی، پدر حسن، کارگر ماهری است

سال ۸۱

۵۱۹- در جمله‌ی زیر نقش‌های تبعی را مشخص کنید و نام هریک را بنویسید.

«دبیران زبان فارسی آقای احمدی و آقای پناهی از سفر مکه بازگشتند.»
آقای احمدی و آقای پناهی ← بدل
آقای پناهی ← معطوف

سال ۸۱

۵۲۰- در جمله‌ی زیر نقش‌های تبعی را مشخص کنید و نام هر یک را بنویسید.

دبیران فارسی آقای احمدی و آقای پناهی از سفر مکه بازگشتند.
آقای احمدی ← بدل
آقای پناهی ← معطوف

سال ۸۱

۵۲۱- هریک از گروه‌های اسمی مشخص‌شده‌ی زیر دارای کدام‌یک از نقش‌های تبعی هستند؟

«از شیراز، شهر ادب‌پرور فارس، شاعران و نویسندگان بزرگی برخاسته‌اند.»
شهر ادب‌پرور فارس: بدل
نویسندگان: عطف

سال ۸۲ ، (۵/۰ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیر دولتی شهرستان اهر)

۵۲۲- نام نقش‌های تبعی مشخص شده در جمله‌ی زیر را بنویسید:

«فردوسی و دقیقی، شاعران حماسه‌سرا، اثرهایی ماندگار از خود به جا گذاشته‌اند.»

دقیقی: معطوف شاعران حماسه‌سرا: بدل

سال ۸۳ ، (۱ نمره)

۵۲۳- نام وابسته‌ی پیشین و نام نقش‌های تبعی مشخص شده را در عبارت زیر بنویسید.

«آقا مراد، همسایه‌ی مادربزرگ، هیاو و فریاد مردم را شنید و به کوچه آمد.»

آقا: شاخص همسایه‌ی مادربزرگ: بدل فریاد: معطوف

سال ۸۴ ، (۰/۷۵ نمره)

با توجه به عبارت زیر، به ۲ سؤال بعدی پاسخ دهید.

«دوست واقعی کسی است که با تسلط بر احساسات خویش یک دنیا شادی و عشق را برای همگان به ارمغان می‌آورد.»

۵۲۴- کدام واژه «متمم اسم» است؟

احساسات (۰/۲۵)

سال ۸۷ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۲۵- واژه‌ی «عشق» کدام نقش تبعی را داراست؟

معطوف (۰/۲۵)

سال ۸۷ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۲۶- در کدام یک از عبارت‌های زیر، «نقش تبعی» وجود دارد؟ کدام واژه، نشان‌دهنده‌ی این نقش است؟

الف) گسترش کتاب‌خوانی یکی از اهداف اصلی تعلیم و تربیت است.

ب) مهم‌ترین اثر ارزشمند محمد معین، فرهنگ فارسی اوست.

الف) تربیت (معطوف)

سال ۸۳ ، (۰/۵ نمره)

۵۲۷- هریک از گروه‌های اسمی مشخص شده‌ی زیر، دارای کدام یک از «نقش‌های تبعی» است؟

از شیراز، شهر ادب‌پرور فارس، شاعران و نویسندگان بزرگی برخاسته‌اند.

شهر ادب‌پرور فارس: بدل (۰/۲۵) - نویسندگان: معطوف (۰/۲۵)

سال ۸۲ ، (۰/۵ نمره)

۵۲۸- معنی و مفهوم بیت‌های زیر را بنویسید.

نه بدو ره، نه شکیبایی از او صد هزاران خلق سودایی از او

نه به او می‌توان رسید (۰/۲۵) و نه می‌توان دوری او را تحمل کرد. (۰/۲۵) صدها هزار نفر در ارزوی رسیدن به او هستند. (۰/۲۵)

سال ۸۷ ، (۰/۷۵ نمره)

آن یکی باشد در این ره در یکی» به کدام یک از وادی‌های

۵۲۹- بیت: «گر بسی بینی عدد، گر اندکی

هفتگانه‌ی منطق الطیر عطار اشاره میکند؟

وادی پنجم یا وادی توحید (۰/۲۵)

سال ۸۷ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۳۰- معنی و مفهوم عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

پیش از آنکه هر زمانی صد تعب.

هر لحظه صدها رنج و سختی می‌بینی. (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵ نمره)

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۵۳۱- تمثیل های زیر را از داستان منطق الطیر (سی مرغ و سیمرغ) رمز گشایی کنید.

الف) مرغان (ب) سیمرغ

الف) مرغان : سالکان راه حق (۰/۲۵)

ب) سیمرغ: وجود حق تعالی (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۵۳۲- در بیت زیر، مقصود از دریا و شبنم چیست؟

«چون به دریا می توانی راه یافت

سوی یک شبنم چرا باید شتافت؟»

دریا : ذات حق (عشق حقیقی) (۰/۲۵)

شبنم: هرچیز مادی و بی ارزش (عشق مجازی) (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۵۳۳- معنی واژه ی مشخص شده را بنویسید.

بعد از این وادی استغنا بود.

بی نیازی (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۵۳۴- عطار در بیت « چون نگه کردند آن سی مرغ زود/ بی شک این سی مرغ، آن سیمرغ بود» به کدام دیدگاه عرفانی اشاره دارد؟

حقیقت در وجود هر انسانی است، اتحاد عاشق و معشوق، وحدت وجود، فقر و فنا (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۵۳۵- در داستان «سی مرغ و سیمرغ»، «دهد» نماد چه کسی است؟

راهبر یا پیشوا

سال ۸۵

۵۳۶- معنی و مفهوم بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

چون فرو آیی به وادی طلب / پیشت آید هر زمانی صد تعب

وقتی به مرحله ی جست و جوی حقیقت برسی، صدها رنج و سختی می بینی. ①

سال ۹۰ ، (۱) نمره

۵۳۷- عذرآوری مرغان در درس «سی مرغ و سیمرغ» بیانگر چه مطلبی است؟

بیانگر موانع و تعلقاتی است که مانع رشد آدمی و رسیدن به کمال می شود. (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۵۳۸- نام پدیدآورنده ی «منطق الطیر» را بنویسید.

عطار (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۵۳۹- معنی و مفهوم بیت یا عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

چون فرود آیی به وادی طلب

پیشت آید هر زمانی صد تعب

وقتی به وادی طلب (اولین وادی سیر و سلوک) برسی، هر لحظه با سختی های فراوان روبه رو می شوی. (۰/۷۵)

سال ۹۰ ، (۰/۷۵) نمره

۵۴۰- معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

بعد از این وادی استغنا بود

بی نیازی (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۵۴۱- عذرآوری مرغان در داستان «منطق الطیر»، بیانگر چیست؟

وابستگی هایی که انسان را از توجه به خدا و تلاش برای رسیدن به او باز می دارد. (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

با توجه به جمله‌ی زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«دکتر غلامحسین یوسفی، استاد بزرگ ادبیات فارسی، کتاب‌های گلستان و بوستان سعدی را تصحیح کرده است.»

۵۴۲- کدام واژه «شاخص» است؟

دکتر (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۵۴۳- «معطوف» را مشخص کنید.

بوستان سعدی (بوستان) (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۵۴۴- کدام واژه هسته‌ی گروه بدلی است؟

استاد (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۵۴۵- در بیت «روی‌ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان بر کنند» مصراع دوم کدام یک از مراحل سیر و

سلوک را معرفی می‌کند؟

توحید (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۵۴۶- در جمله‌ی «خوب و بد را با هم مقایسه نکنید.» نوع نقش تبعی را مشخص کنید.

معطوف (به مفعول) (۰/۲۵)

سال ۹۱

۵۴۷- معنی و مفهوم عبارت زیر را بنویسید.

چون فرو آیی به وادی طلب

و وقتی به جستجوی معرفت و حقیقت (اولین قدم سالک در تصوّف) می‌روی در هر لحظه ممکن است دچار رنج و

دردهای فراوان شوی. (۰/۷۵)

سال ۹۲ ، (۰/۷۵) نمره

۵۴۸- در بیت زیر، مقصود از «دریا» و «شبنم» چیست؟

چون به دریا می‌توانی راه یافت

سوی یک شبنم چرا باید شتافت؟

ذات حق (خداوند) (۰/۲۵) - علایق دنیوی (یا هر پاسخ دیگر) (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۵۴۹- هر یک از پرندگان نمادین ستون «الف» به کدام گزینه‌ی مناسب آن در ستون «ب» مربوط است؟ (در ستون ب، یک

گزینه اضافی است.)

الف	ب
۱- طاووس	الف- انسان‌های جاه طلب
۲- باز	ب- انسان‌های متظاهر و به دنبال پاداش بهشت
	ج- انسان‌های گنج طلب

۱- طاووس: انسان‌های متظاهر و به دنبال پاداش بهشت. (۰/۲۵)

۲- باز: انسان‌های جاه طلب (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

با توجه به عبارت زیر به ۲ پرسش زیر پاسخ دهید.

« دکتر شفیعی کدکنی، استاد بزرگ ادب فارسی، در زمینه‌های ادبی و علمی آثار ارزشمند دارند.»

۵۵۰- کدام گروه اسمی نقش «بدل» دارد؟

استاد بزرگ ادب فارسی (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۵۵۱- یک « معطوف» پیدا کنید و بنویسید.

علمی (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۵۵۲- معنی و مفهوم مصرع زیر را به نثر روان بنویسید.

صد هزاران خلق سودایی از او

صد هزار انسان عاشق او هستند.

سال ۸۸

۵۵۳- کدام واژه دارای نقش تبعی است؟

مبهم

سال ۸۸

۵۵۴- کدام واژه دارای نقش تبعی است؟

مبهم

سال ۸۸

۵۵۵- عطار در بیت «چون نگه کردند آن سی مرغ زود / بی شک این سی مرغ، آن سیمرغ بود» به کدام دیدگاه عرفانی اشاره دارد؟

حقیقت در وجود هر انسانی است، اتحاد عاشق و معشوق، وحدت وجود، فقر و فنا

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۵۵۶- شعر زیر را به نثر روان بنویسید.

گل اگر چه هست بس صاحب جمال / حُسن او در هفته‌ای گیرد زوال

اگرچه گل زیبایی بسیاری دارد (۰/۲۵) اما زیبایی او در مدّت کوتاهی (۰/۲۵) از بین می‌رود. (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۷۵) نمره

۵۵۷- بیت «هر یکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش»، به وادی «.....» از مراحل هفت‌گانه‌ی سیر و سلوک عطار اشاره دارد.

وادی سوّم (معرفت) (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۵۵۸- در داستان تمثیلی «سی مرغ و سیمرغ» پرنده‌ای به نام «هدهد»، رمز (نماد) چیست؟

راهبری (پیشوایی، دانایی) (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

۵۵۹- عطار در بیت «چون فرو آیی به وادی طلب / پیشت آید هر زمانی صد تعب»، وادی «طلب» را چگونه توصیف می‌کند؟

در وادی طلب، رنج‌ها و سختی‌های زیادی به انسان روی می‌آورد. (۰/۵)

سال ۸۹ ، (۰/۵) نمره

۵۶۰- کدام واژه دارای نقش تبعی «بدل» است؟

ایرانیان (۰/۲۵)

سال ۸۹ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه وغیردولتی شهرستان اهر)

۵۶۱- معنی و مفهوم عبارت و بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

بیش ازین بی شاه بودن راه نیست

بیش از این بدون شاه بودن طبق رسم و قاعده نیست. (درست نیست). (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۵۶۲- معنی و مفهوم عبارت و بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

چون فرو آیی به وادی طلب پیشت آید هر زمانی صد تعب

وقتی به مرحله‌ی جست‌وجوی حقیقت برسی (۰/۵) صدها رنج و سختی می‌بینی. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۵۶۳- بیت «گر بسی بینی عدد، گر اندکی / آن یکی باشد در این ره در یکی» به کدام مرحله‌ی هفت وادی عطار اشاره دارد؟

توحید (وادی پنجم) (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۵۶۴- معنی و مفهوم بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

چون فرو آیی به وادی طلب پیشت آید هر زمانی صد تعب

وقتی به سرزمین طلب واردشوی در هر لحظه گرفتاری و رنج به تو روی می‌آورد. (۰/۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۵۶۵- معنی و مفهوم بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

گل اگر چه هست بس صاحب جمال حُسن او در هفته‌ای گیرد زوال

گل اگر چه بسیار زیباست (۰/۲۵) اما زیبایی او در مدتی اندک (۰/۲۵) از بین می‌رود. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۵۶۶- در بیت زیر مقصود از کلمات مشخص شده چیست؟

ملک اینجا بایدت اندختن ملک اینجا بایدت در باختن

ملک: پادشاهی ملک: آنچه در تصرف آن است (۰/۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۵۶۷- با توجه به جمله‌ی زیر، نقش‌های تبعی به کار رفته را به ترتیب بنویسید.

رودکی و نیما، پدران شعر فارسی، با سروده‌های خویش بر غنای زبان فارسی افزودند.

معطوف (۰/۲۵)، بدل (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۵۶۸- معنی و مفهوم عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

پیشت آید هر زمانی صد تعب

هر لحظه صدها رنج و سختی می‌بینی. (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۵۶۹- در بیت زیر، مقصود از «دریا» و «شبنم» چیست؟

«چون به دریا می‌توانی راه یافت سوی یک شبنم چرا باید شتافت»

دریا: حق تعالی (۰/۲۵) شبنم: هر چه غیر از خدا (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۵) نمره

۵۷۰- در بیت «هشت جنت نیز این‌جا مرده‌ای است هفت دوزخ هم‌چو یخ افسرده‌ای است» منظور از «هشت

جنت» و «هفت دوزخ» چیست؟

به ترتیب هشت قسمت بهشت و درکات هفت‌گانه‌ی جهنم (۰/۵)

سال ۹۴ ، (۰/۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۵۷۱- با توجه به جمله‌ی زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«ادب عرفانی لبریز از معانی لطیف و شورانگیز است.»

الف) کدام واژه «معطوف» است؟

ب) کدام واژه «متّم اسم» است؟

الف) شورانگیز (۰/۲۵) ب) معانی (۰/۲۵)

سال ۹۴ ، (۰/۲۵) نمره

۵۷۲- معنی و مفهوم عبارت / بیت زیر را به نثر روان بنویسید.

صد بلا در هر نفس این‌جا بود / طوطی گردون مگس این‌جا بود

در این‌جا هر لحظه (۰/۲۵) صدها بلا هست (۰/۲۵) و در این وادی هر عزیز توانایی (۰/۲۵) خوار و ناتوان می‌شود.

(۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۱) نمره

۵۷۳- در «منطق الطیر عطار» در راه رسیدن «مرغان» به «سیمرغ» چند وادی وجود دارد؟

۱) پنج وادی ۲) سه وادی ۳) هفت وادی ۴) چهار وادی
گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (هفت وادی) (۰/۲۵)

سال ۹۲

۵۷۴- منظور از قسمت‌های مشخص شده در بیت زیر چیست؟

«جمله گفتند این زمان ما را به نقد پیشوایی باید اندر حلّ و عقد»

به ترتیب: اکنون (در حال حاضر) (۰/۲۵)، برطرف کردن مشکل (گشودن و بستن) (۰/۵) - ص ۱۲۴

سال ۹۵

۵۷۵- در بیت «ملک اینجا بایدت انداختن / ملک اینجا بایدت در باختن»:

الف) منظور از «ملک» در مصرع اوّل چیست؟

ب) با توجه به «هفت وادی عطار» این بیت توصیف کدام وادی است؟

الف) پادشاهی (۰/۲۵) - ص ۱۲۵ ب) وادی طلب (وادی اوّل) (۰/۲۵) - ص ۱۲۵

سال ۹۵

۵۷۶- درست یا نادرست بودن هریک از عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) بیت «آب اجل که هست گلوگیر خاصّ و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد» به مفهوم آیه «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ...» اشاره دارد.

ب) «سرانجام دامادِ گرامی، متعلّقان را به منزل خود منتقل کرد.» واژه مشخص شده یکی از کلمات و اصطلاحات غیررایج در فارسی امروز است که به جای زن و فرزند به کار رفته است.

ج) در بیت «چون به دریا می‌توانی راه یافت / سوی یک شب‌نم چرا باید شتافت؟» منظور از «دریا» زندگی مادی است.

الف) درست (۰/۲۵) - ص ۱۳۹ ب) درست (۰/۲۵) - ص ۱۴۳

ج) نادرست (۰/۲۵) - ص ۱۲۳

سال ۹۴

۵۷۷- کدام یک از انواع نقش تبعی در عبارت «فردوسی، شاعر نامدار ایران، شاهنامه را سرود.» وجود دارد؟

بدل (۰/۲۵) - درس ۹ ص ۶۲

سال ۹۴

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۵۷۸- با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«دکتر احمدی، معلم انشا، با چهره‌ای نسبتاً گشاده و خشنود قلم فرسوده را در دوات شیشه‌ای فرو برد. او با دو انگشت خود، پشم سر قلم را پاک نمود.»

الف) کدام واژه «معطوف» است؟

ب) کدام واژه «شاخص» است؟

پ) کدام واژه «قید صفت» است؟

ت) کدام گروه اسمی نقش «بدل» دارد؟

الف) خشنود (۰/۲۵) ب) دکتر (۰/۲۵) پ) نسبتاً (۰/۲۵) ت) معلم انشا (۰/۲۵)
سال ۹۵ ، (۱ نمره)

۵۷۹- در عبارت زیر معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

از اطراف و اکناف گیتی آگاهم.

گوشه‌ها، کنارها، کرانه‌ها، اطراف (۰/۲۵)

سال ۹۵ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۸۰- پاسخ درست بیت زیر، کدام گزینه است؟

«چون نگه کردند آن سی مرغ زود/ بی شک این سی مرغ، آن سیمرغ بود»

۱) وحدت در وحدت ۲) کثرت در کثرت ۳) کثرت در وحدت ۴) وحدت در عین کثرت
گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۵

۵۸۱- پاسخ درست بیت زیر، کدام گزینه است؟

بیت مقابل از زبان کدام پرنده است؟ (من نیام در عشق او مردانه‌ای/ عشق گنجم باید و ویرانه‌ای)

۱) باز ۲) بلبل ۳) بط ۴) جغد
گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

سال ۹۵

درس شانزدهم

۵۸۲- معنی لغت مشخص شده را بنویسید.

مجلس آرای بلامعارض شده است.

بی‌رقیب

سال ۸۹ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۸۳- در عبارت «مهمان‌ها تمام و کمال دور میز حلقه زده و در صرف کردن صیغه‌ی «بَلَّغْتُ» اهتمام تامی داشتند» به چه

کاری اشاره می‌شود؟

مهمان‌ها حسابی غذا می‌خوردند. (آماده‌ی غذا خوردن بودند).

سال ۸۹ ، (۰/۵ نمره)

۵۸۴- محوری‌ترین پیام داستان «کباب غاز» چیست؟

از ماست که برماست یا هر بلایی که سرمان بیاید، مقصر خودمان هستیم.

سال ۸۹ ، (۰/۵ نمره)

۵۸۵- معنی و مفهوم عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

اصلاً پایی می‌شوند که سگ را بیاور.

اصلاً اصرار می‌کنند که سگ را بیاور.

سال ۸۹ ، (۰/۲۵ نمره)

۵۸۶- معنی لغت مشخص شده را بنویسید.

برای تسکین غلیان درونی در حیاط قدم زدم.
جوشش (جوش و خروش)

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۵۸۷- در عبارت «یک دست از بهترین لباس های نودوز خود را با کلیّهی متفرّعات به انضمام مایحتوی از خانه بیرون انداختم» منظور از «مایحتوی» را بنویسید.

مصطفی (پسرعموی راوی)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۵۸۸- معنی و مفهوم عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

این حرف در بادی امر بی معنی به نظر می آمد.
این حرف در آغاز کار بی معنی به نظر می رسید.

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۵۸۹- معنی لغت مشخص شده را بنویسید.

در همان بحبوحهی بخوربخور به یادم آمد.

میان (وسط)

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۵۹۰- در عبارت «گویی جامه ای بود که درزی ازل به قامت زیبای جناب ایشان دوخته است» منظور نویسنده از «درزی ازل» کیست؟

خداوند

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۵۹۱- معنی و مفهوم عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

دیدم توطئه ای ما دارد می ماسد و مهمان ها در محظور گیر کرده اند.
دیدم نقشه ای ما دارد عملی می شود و مهمان ها در تنگنا (رودربایستی) افتاده اند.

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۵۹۲- معنی لغت مشخص شده را بنویسید.

جلو رفت و جبههی شاعر را بوسید.
پیشانی

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۵۹۳- نویسنده ی «کباب غاز» از کدام شیوه های نویسندگی برای تاثیرگذاری بیشتر استفاده کرده است؟ دو مورد را بنویسید.

توصیف، ذکر جزئیات، طنز، ضرب المثل، زبان عامیانه.

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۵۹۴- نویسنده در جمله ی «آن را در زوایا و خفایای خاطر و مخیله نشخوار کردم» به چه عملی اشاره کرده است؟

فکر کردن (تأمل و اندیشه)

سال ۸۹ ، (۵/۰ نمره)

۵۹۵- معنی عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

دیدم، زیاد پرت و پلا می گوید.

دیدم، زیاد سخنان بیهوده می گوید. (۲۵/۰)

سال ۹۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۵۹۶- در عبارت زیر، معنی کنایی «جلوی کسی در آمدن» را بنویسید.

توشیرینی عروسی هم به دوستان نداده‌ای، باید در این موقع درست جلویشان درآیی.
خوب پذیرایی کردن (۰/۵)

سال ۹۳ ، (۰/۵) نمره

۵۹۷- قسمت مشخص شده در عبارت زیر، منجر به خلق کدام آرایه‌های ادبی شده است؟

با حال استیصال پرسیدم: «پس چه خاکی بر سر بریزم؟»
کنایه (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۵۹۸- معنی عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

با حال استیصال پرسیدم.
با ناچاری (درماندگی) پرسیدم (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۵۹۹- معنی عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

در خوراک هم سر سوزنی قصور را جایز نمی‌شمرد.
در خوردن هم اندکی کوتاهی نمی‌کرد. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۶۰۰- قسمت مشخص شده در عبارت زیر منجر به خلق کدام آرایه‌ی ادبی داخل کمانک شده است؟

تنها همان رتبه‌های بالا را وعده بگیر و مابقی را نقداً خط بکش. (کنایه - ایهام)
کنایه (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

۶۰۱- معنی عبارت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

مهمان‌ها در محظور گیر کرده بودند.
مهمان‌ها در رودربایستی افتادند. (۰/۲۵)

سال ۹۳ ، (۰/۲۵) نمره

درس هفدهم

۶۰۲- درستی یا نادرستی معنی واژه‌ی داخل کمانک را مشخص کنید.

یکی از مردان معمر دهکده کتاب را بر روی زانو گشوده بود. (معمر: سال خورده)
درست (۰/۲۵)

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۶۰۳- در چه موقعی زبان ملی برای یک ملت ارزش و اهمیت بیش‌تری می‌یابد؟

وقتی که بخواهند زبان ملی را از ملتی بگیرند. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵)

سال ۹۰ ، (۰/۵) نمره

۶۰۴- درستی یا نادرستی معنی واژگان داخل کمانک را مشخص کنید.

این کلمات را با خطی جلی نوشت. (جلی: زیبا و درشت)
نادرست است. (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۶۰۵- [معلم گفت:] «زبان ما در شمار شیرین‌ترین و رسا ترین زبان‌های عالم است.» ، «شیرین‌ترین زبان»، آرایه‌ی ادبی

..... دارد.

حس آمیزی (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

سوالات نهایی درس به درس فارسی ۳ پایه دوازدهم (تمامی رشته ها)
به کوشش کاظم اللهیارزاده (دبیر دبیرستانهای تیزهوشان - نمونه و غیردولتی شهرستان اهر)

۶۰۶- با توجه به آرایه‌ی داخل کمانک، درست یا نادرست بودن گزینه‌ی زیر را مشخص نمایید.
زبان ما در شمار شیرین‌ترین و زیباترین زبان‌های عالم است. (حس آمیزی)
درست

سال ۹۰ ، (۰/۲۵) نمره

۶۰۷- درستی یا نادرستی معنی واژه‌ی داخل کمانک را مشخص کنید.
قومی [که] به اسارت دشمن درآید و مغلوب و مقهور بیگانه گردد. (مقهور: قهرمان)
نادرست (۰/۲۵)

سال ۹۱ ، (۰/۲۵) نمره

۶۰۸- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.
بر تخته‌ی سیاه این کلمات را با خطی جلی نوشت.
آشکار، روشن (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۶۰۹- از تعبیر کنایی «برای کسی خواب دیدن» چه موقع استفاده می‌شود؟
نقشه کشیدن برای کسی (۰/۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۶۱۰- عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.
نهالی چند که وی در هنگام ورود خویش در باغ غرس کرده بود، اکنون درختانی تناور شده بودند.
چند درختی که وی در هنگام ورود خویش در باغ کاشته بود (۰/۲۵)، اکنون درختان بزرگی (تنومندی) شده بودند.
(۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۶۱۱- در عبارت زیر معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
در آخر اتاق، یکی از مردان مُعَمَّر دهکده کتاب را بر روی زانو گشوده بود.
سال‌خورده (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۶۱۲- عبارت یا شعر زیر را به نثر روان امروزی بنویسید.
همه‌ی ما سزاوار ملامتیم.
همه‌ی ما سزاوار سرزنشیم. (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۶۱۳- از تعبیر کنایی «برای کسی خواب دیدن» چه موقع استفاده می‌شود؟
نقشه کشیدن برای کسی (۰/۵)

سال ۹۲ ، (۰/۵) نمره

۶۱۴- با توجه به عبارت زیر، گزینه‌ی درست را از درون کمانک انتخاب کنید و بنویسید.
دل او در پرده‌های گمراهی نهان و حق از او روی گردان. (حذف فعل‌ها به قرینه‌ی لفظی - حذف فعل‌ها به قرینه‌ی معنوی)
حذف فعل‌ها به قرینه‌ی معنوی (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۶۱۵- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.
قومی به اسارت دشمن درآید و مغلوب و مقهور بیگانه گردد.
مغلوب، شکست خورده (۰/۲۵)

سال ۹۲ ، (۰/۲۵) نمره

۶۱۶- معنی عبارت زیر را به نثر روان بنویسید.

اندیشیدم که باز برای ما چه خوابی دیده‌اند؟ آن‌گاه سر خویش گرفتم.
فکر کردم که دوباره چه فکری برای ما کرده‌اند؟ آن‌گاه دنبال کار خود خود را گرفتم (رفتم).

سال ۸۵ ، (۵/۰ نمره)

۶۱۷- معنی واژه‌ی مشخص‌شده را بنویسید.

وقتی قومی به اسارت دشمن درآید و مقهور بیگانه گردد.
مغلوب، شکست‌خورده (۲۵/۰)

سال ۸۹ ، (۲۵/۰ نمره)

۶۱۸- درستی یا نادرستی عبارت زیر را تشخیص دهید.

در عبارت «نه هر که به قامت مهتر به قیمت بهتر.» حذف فعل به قرینه‌ی معنوی است.
درست است. (۲۵/۰)

سال ۹۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۶۱۹- در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص‌شده را بنویسید.

وقتی قومی به اسارت دشمن درآید و مغلوب و مقهور بیگانه گردد.
مغلوب، شکست‌خورده (۲۵/۰)

سال ۹۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۶۲۰- برای گزینه‌ی زیر، نام یک آرایه‌ادبی موجود در آن را بنویسید.

در این میان، سخن او را شنیدم که با نرمی می‌گفت: تو را سرزنش نمی‌کنم.
حسن آمیزی (۲۵/۰)

سال ۹۳ ، (۲۵/۰ نمره)

۶۲۱- در عبارت زیر معنی واژه مشخص‌شده را بنویسید.

این کلمات را با خط جلی نوشت.
آشکار، روشن (۲۵/۰)

سال ۹۴ ، (۲۵/۰ نمره)

۶۲۲- در عبارت زیر کدام آرایه به کار رفته است؟

«معلم با همان صدای گرم اما سخت گفت: فرزندان، این بار آخر است که من به شما درس می‌دهم.»
(۱) استعاره (۲) حسن آمیزی (۳) کنایه (۴) تضاد
گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. (۲۵/۰)

سال ۹۵